

PM 2013:95 RI (Dnr 113-588/2013)

Uppföljning av budget 2013 - tertialrapport 1 per 30 april med helårsprognos

Ansökan om ytterstadsmedel för verksamheten i Rinkebyakademien, dnr 319-96/2013

Funktionshindersinspektörernas årsrapport 2012, dnr 326-407/2013

Socialtjänstinspektörernas årsrapport 2012, dnr 325-408/2013

Skrivelse (25/5) om Stiftelsen Hotellhem i Stockholms (SHIS) bostäder i Blackeberg, dnr 023-1250/2011

Skrivelse (8/6) om bostäder till barnfamiljerna i barackerna i Västberga, dnr 023-1299/2011

Uppföljning av Vision Stockholm 2030, dnr 109-757/2013

Utvärdering av GS-IT, dnr 031-787/2013

Angående pensionsavgifter m.m., dnr 217-1696/2012

Strategi och handlingsplan för kommunikation om stadsmiljö, dnr 329-603/2013

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertialrapport 1 för år 2013 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 17,3 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2013 års budget enligt bilaga 1 till promemorian.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade investeringsutgifter med 50,0 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2013 års budget enligt bilaga 1 till promemorian.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 22,7 mnkr. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under kommunstyrelsen m.m. i 2013 års budget enligt bilaga 1 till promemorian.
5. Nämnderna medges stimulansbidrag med 42,4 mnkr för inkomna ansökningar för utbyggnad av förskolelokaler, under förutsättning att kraven enligt fastställda anvisningar för stimulansbidrag uppfylls. Beslut om beviljade

stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler gäller tidsbegränsat till och med år 2014. Finansiering sker genom disposition av i tidigare bokslut avsatta medel.

6. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 841,6 mnkr för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 och 2 till promemorian.
7. Exploateringsnämndens investeringsbudget justeras för minskade utgifter och exploateringsinkomster med 50,0 mnkr för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 och 2 till promemorian.
8. Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnds hemställan om avveckling av en resultatenhet inom förskoleverksamheten från och med den 1 juli 2013 tillstyrks.
9. Skarpnäck stadsdelsnämnds hemställan om inrättande av ny resultatenhet inom förskoleverksamheten från och med den 1 maj 2013 tillstyrks.
10. Förändring av målvärden för indikatorer i kommunfullmäktiges budget för 2013 fastställs enligt bilaga 3 till promemorian.
11. Nämnderna uppmanas och stadens bolag anmodas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilagorna 3 och 4 till promemorian.
12. Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnds ansökan om projekt inom Vackra Stockholm, dnr 302-515/2013, besvaras med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Ansökan om ytterstadsmedel för verksamheten i Rinkebyakademien, dnr 319-96/2013, besvaras med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
14. Trafik- och renhållningsnämnden ges ett fortsatt ansvar för projektet eAdept med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Funktionshindersinspektörernas årsrapport 2012, bilaga 6 till promemorian, dnr 326-407/2013, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Socialtjänstinspektörernas årsrapport 2012, bilaga 7 till promemorian, dnr 325-408/2013, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
17. Skrivelse (25/5) om Stiftelsen Hotellhem i Stockholms (SHIS) bostäder i Blackeberg, dnr 023-1250/2011, besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
18. Skrivelse (8/6) om bostäder till barnfamiljerna i barackerna i Västberga, dnr 023-1299/2011, besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
19. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beviljas stimulansbidrag för ombyggnad av Trekantens servicehus, etapp 2, om 1,2 mnkr för tomgångshyror.

20. Uppföljning av Vision Stockholm 2030, bilaga 8 till promemorian, dnr 109-757/2013, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
21. Utvärdering av GS-IT, bilaga 9 till promemorian, dnr 031-787/2013, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
22. Lägesrapport Norra Djurgårdsstaden, bilaga 10 till promemorian, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
23. Angående pensionsavgifter m.m., dnr 217-1696/2012, besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
24. Förskolans samlade kvalitetsredovisning 2012, bilaga 11 till promemorian, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
25. Strategi och handlingsplan för kommunikation om stadsmiljö, bilaga 12 till promemorian, dnr 329-603/2013, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Tertialrapporterna med helårsprognos utgör en del av den löpande uppföljning som kommunstyrelsen har ansvar för. Uppföljningen bygger i huvudsak på att prognostiserade avvikelser mot budget och mot verksamhetens mål redovisas och kommenteras. Syftet är att samlad information om ekonomi och verksamhet ska ge stadens ledning en helhetsbild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. Underlagen utgör en viktig del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för uppföljning av budget 2013 ska stadens nämnder liksom tidigare år upprätta tertialrapport 1 med fokus på avvikelserapportering samt eventuella åtgärder för att ha en ekonomi i balans och att uppnå kommunfullmäktiges mål. Stadsledningskontoret har analyserat samtliga nämnders rapporter.

Kommunfullmäktige har fastställt tre inriktningsmål samt 13 underliggande mål för verksamhetsområden. I tertialrapporten fokuseras på avvikelser från målen. Under respektive inriktningsmål ges en sammanfattad bedömning av nämndernas och bolagens prognostiserade måluppfyllelse för helår 2013.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret. Samtliga nämnders tertialrapporter per den 30 april med helårsprognos har analyserats i förhållande till budget 2013.

Mina synpunkter

Stockholm ska vara en stad i världsklass i alla delar och för alla invånare. Det är det mål som politiken i Stockholm ständigt arbetar för att uppnå. Stockholm ska vara en stad som levererar tjänster och funktioner av hög kvalitet, och det ska aldrig råda några tvivel om att stadens organisation arbetar med något annat än med medborgaren i fokus.

Att Stockholms stad för 2013 återigen beräknas uppnå kommunfullmäktiges tre inriktningsmål ”Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök”, ”Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras” samt ”Stadens verksamheter är kostnadseffektiva” bör ses i ljuset av ovanstående inledning. Endast genom att målmedvetet arbeta för att förbättra det som staden erbjuder Stockholms invånare kan vi uppnå de höga mål som vi har ställt upp för oss själva. Att bedömningen i dagsläget även indikerar att samtliga 13 underliggande verksamhetsmål kommer att uppnås helt under år 2013 är ett gott betyg till stadens nämnder, förvaltningar och bolag. Helårsprognosen visar dessutom på ett ekonomiskt överskott på 424,5 mnkr för staden som helhet.

Stadens nämnder har generellt sett en god budgethållning och redovisar ett prognostiserat överskott för året. Det är dock viktigt att poängtera att överskott i resultatfonderna ska användas till kostnader av engångskaraktär och inte till löpande drift. De nämnder som prognostiserar underskott för år 2013 ska vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans.

Såväl stadsdelsnämndernas som Swecos prognos för ekonomiskt bistånd pekar på ett årsresultat som avviker negativt med 37 miljoner kronor från kommunfullmäktiges budget. Kostnaderna för ekonomiskt bistånd får inte drabba andra verksamheter. Därför föreslås en budgetjustering om 37,0 miljoner till nämnderna, utifrån den nya prognosen, i samband med kommunstyrelsens behandling av tertiärrapport 2. Vid fördelningen av dessa medel ska en särskild prövning göras om huruvida vissa stadsdelsnämnder ska kompenseras för särskilda omständigheter, i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i samband med budget 2013. I samband med beslut om tertiärrapport 2 ska en avstämning mellan Swecos prognos och kommunfullmäktiges budget och eventuell justering av nämndernas kompensation genomföras.

Stockholm ska fortsatt vara en stad som skapar möjligheter för enskilda individer genom målmedvetet arbete och en organisation anpassad för så många eventualiteter som möjligt. På en mer övergripande nivå ska Stockholm vara en inbjudande och attraktiv stad som lockar till sig människor från hela världen som tillsammans vill utveckla Stockholm till att bli än bättre.

En viktig del i arbetet för att göra Stockholm än mer attraktivt är koncernen Stockholms Stadshus AB:s bolags arbete med Stimulans för Stockholm. Ett projekt inriktat på ytterligare nyproduktion av bostäder, energisparåtgärder, tidigareläggande av eftersatt underhåll inom miljonprogramområden samt upprustning av skolor och äldreboende. Det är dessutom viktigt att Stockholm är en ren, vacker och trygg stad för såväl stockholmarna som besökande. Inom ramen för projektet Vackra Stockholm går därför arbetet vidare med att skapa en god stadsmiljö, feriearbeten och trygghet i hela Stockholm.

På individnivå ska Stockholm präglas av arbetslinjen men samtidigt av respekt för människors egna önskemål, behov och möjligheter. Alla som kan försörja sig själva ska i största möjliga mån göra det. Staden ska därför, där så är möjligt, skapa förut-

sättningar för alla att utifrån sina respektive förmågor förverkliga sina drömmar och mål. Här spelar Jobbtorg Stockholm en stor och viktig roll. Genom Jobbtorg Stockholm och Jobbtorg Resurs ska alla som är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av att de är arbetslösa garanteras en snabb individuell bedömning.

Att själv få bestämma hur man planerar sin vardag eller lever sitt liv ska vara en av grundbultarna i Stockholm. De avgörande besluten avseende till exempel förskola, skola, omsorg eller andra välfärdstjänster ska därför fattas av stockholmarna själva. Stadens organisation ska därför vara anpassad för att tillhandahålla information så att alla kan göra välunderbyggda val.

Stockholm ska vara ett miljöföredöme, i Sverige och i Europa. Inom ramen för stadens miljöprogram 2012-2015 arbetar staden därför för att minska verksamheternas klimatpåverkan såväl som med att påverka invånare och företag att minska sin miljöbelastning. Ett av flera positiva exempel inom stadens verksamheter är Stockholms Hamnar som arbetar aktivt på flera plan för att minimera sin miljöpåverkan.

"Strategi och handlingsplan för kommunikation för stadsmiljö" är ett dokument som syftar till en sammanhållen kommunikation av stadens miljöarbete utifrån det växande Stockholm, men även utifrån stadens prestationer på området historiskt och idag. OECD-projektet om Grön tillväxt i Stockholm samt London School of Economics rapport på samma tema har aktualiserat frågan och stadsledningskontoret får nu i uppdrag att återkomma med ett ärende utifrån rekommendationerna. Hammarby sjöstad är ett mycket viktigt varumärke, därför ska Glashus Ett även i fortsättningen vara en del av stadens kommunikation i miljöfrågor.

Ett växande och attraktivt Stockholm kräver att det byggs fler bostäder. Stadens övergripande mål är att tillse att 100 000 bostäder byggs fram till år 2030. Genom högt uppställda mål för antal markanvisningar och antal färdigställda bostäder arbetar staden med en långsiktig planering för att bostadsproduktionen ska hålla ett högt och stabilt tempo över tid. Till och med tertiäl ett uppgår antalet bostäder i godkända/antagna detaljplaner till 839 stycken och antalet markanvisade bostäder uppgår till 3 401 stycken. Antalet påbörjade bostäder uppgår till 1 704 stycken, vilket är en högre nivå jämfört med samma period föregående år. Utöver en hög takt i bostadsbygandet har studentbostäder och boenden för personer med funktionsnedsättning pekats ut som prioriterade områden.

En viktig del i en attraktiv storstad är ett rikt och öppet kulturliv. Mångfald, kvalitet och bredd är ledord i ett stort utbud av kulturyttringar som är öppna för alla. Utbildningsnämnden har därutöver som mål att ge Stockholms skolelever möjlighet att uppleva kultur samt delta i idrottslivet. Grundinställningen är att Stockholms barn och ungdomar ska erbjudas Sveriges bästa förskolor och skolor och att det ska finnas ett brett urval av verksamheter, inriktningar och fristående alternativ, där kunskap, lärande och omsorg står i fokus. En bra skola och en gedigen utbildning ger en stabil grund att stå på i mötet med en allt mer specialiserad arbetsmarknad samt stärker Stockholms konkurrensmöjligheter i en globaliserad värld.

Stockholm står stabilt i mitten av en omvärld som i vissa delar förefaller allt mer osäker. Genom idogt arbete har vi lyckats skapa en organisation som trots omkriggande faktorer visar upp den stabilitet som krävs för att upprätta alla de funktioner som medborgarna förväntar sig. Utan god ekonomisk hushållning krävs ofta sparbering och neddragningar, något som Stockholm inte behöver ägna sig åt. Det visar att hårt arbete lönar sig och att det går att göra skillnad.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Tertialrapport 1 för år 2013 för Stockholms stad godkänns.
2. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 17,3 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* i 2013 års budget enligt bilaga 1 till promemorian.
3. Nämnderna medges budgetjustering för ökade investeringsutgifter med 50,0 mnkr. Finansiering sker ur *Central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* i 2013 års budget enligt bilaga 1 till promemorian.
4. Nämnderna medges budgetjustering för ökade nettokostnader med 22,7 mnkr. Finansiering sker genom att omdisponera för ändamålet avsatta medel under kommunstyrelsen m.m. i 2013 års budget enligt bilaga 1 till promemorian.
5. Nämnderna medges stimulansbidrag med 42,4 mnkr för inkomna ansökningar för utbyggnad av förskolelokaler, under förutsättning att kraven enligt fastställda anvisningar för stimulansbidrag uppfylls. Beslut om beviljade stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler gäller tidsbegränsat till och med år 2014. Finansiering sker genom disposition av i tidigare bokslut avsatta medel.
6. Nämndernas budgetar justeras för ökade kostnader och intäkter med 841,6 mnkr för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 och 2 till promemorian.
7. Exploateringsnämndens investeringsbudget justeras för minskade utgifter och exploateringsinkomster med 50,0 mnkr för redovisade omslutningsförändringar enligt bilaga 1 och 2 till promemorian.
8. Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnds hemställan om avveckling av en resultatenhet inom förskoleverksamheten från och med den 1 juli 2013 tillstyrks.
9. Skarpnäck stadsdelsnämnds hemställan om inrättande av ny resultatenhet inom förskoleverksamheten från och med den 1 maj 2013 tillstyrks.
10. Förändring av målvärden för indikatorer i kommunfullmäktiges budget för 2013 fastställs enligt bilaga 3 till promemorian.
11. Nämnderna uppmanas och stadens bolag anmodas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande och bilagorna 3 och 4 till promemorian.

12. Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnds ansökan om projekt inom Vackra Stockholm, dnr 302-515/2013, besvaras med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
13. Ansökan om ytterstadsmedel för verksamheten i Rinkebyakademien, dnr 319-96/2013, besvaras med vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
14. Trafik- och renhållningsnämnden ges ett fortsatt ansvar för projektet eAdept med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
15. Funktionshindersinspektörernas årsrapport 2012, bilaga 6 till promemorian, dnr 326-407/2013, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
16. Socialtjänstinspektörernas årsrapport 2012, bilaga 7 till promemorian, dnr 325-408/2013, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
17. Skrivelse (25/5) om Stiftelsen Hotellhem i Stockholms (SHIS) bostäder i Blackeberg, dnr 023-1250/2011, besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
18. Skrivelse (8/6) om bostäder till barnfamiljerna i barackerna i Västberga, dnr 023-1299/2011, besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
19. Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd beviljas stimulansbidrag för ombyggnad av Trekantens servicehus, etapp 2, om 1,2 mnkr för tomgångshyor.
20. Uppföljning av Vision Stockholm 2030, bilaga 8 till promemorian dnr 109-757/2013, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
21. Utvärdering av GS-IT, bilaga 9 till promemorian, dnr 031-787/2013, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
22. Lägesrapport Norra Djurgårdsstaden, bilaga 10 till promemorian, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
23. Angående pensionsavgifter m.m., dnr 217-1696/2012, besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
24. Förskolans samlade kvalitetsredovisning 2012, bilaga 11 till promemorian, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.
25. Strategi och handlingsplan för kommunikation om stadsmiljö, bilaga 12 till promemorian, dnr 329-603/2013, godkänns med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Stockholm den 5 juni 2013

STEN NORDIN

Bilagor

1. Av nämnderna begärda och av stadsledningskontoret avstyrkta/tillstyrkta budgetjusteringar samt av nämnderna redovisade omslutningsförändringar
2. Resultatprognos och prognos på investeringsplan
3. Förändring av kommunfullmäktiges indikatorer, målvärden med mera
4. Sammanfattning av årsmål där nämnderna uppmanas och stadens bolag, genom Stockholms Stadshus AB, uppmärksammas på behov av justering
5. Nyckeltal
6. Funktionshindersinspektörernas årsrapport 2012
7. Socialtjänstinspektörernas årsrapport 2012
8. Uppföljning av Vision Stockholm 2030
9. Utvärdering GS-IT
10. Lägesrapport – Norra Djurgårdsstaden
11. Samlad kvalitetsredovisning förskola 2012
12. Strategi och handlingsplan för kommunikation om stadsmiljö

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Karin Wanngård och Tomas Rudin (båda S) enligt följande.

Vi föreslår borgarrådsberedningen föreslå kommunstyrelsen besluta

1. Förändring av målvärden för indikatorer i kommunfullmäktiges budget för 2013 fastställs enligt nedanstående för att sträva mot högre måluppfyllelse i grundskolan.
2. Nämnderna uppmanas och stadens bolag anmodas, genom Stockholms Stadshus AB, att justera och komplettera sina indikatorer och målvärden enligt vad som sagts i nedanstående.
3. Kommunstyrelsen initierar en extern utvärdering av ILS enligt nedanstående.
4. I övrigt anföra följande:

I behandlingen av 2013 års budget hade vi högre ambitioner för utbildningen, jobben, bostadsbyggandet och välfärden i Stockholm. Våra förslag avslogs då och bokslutet mäter nu utvecklingen i jämförelse med en budget som dels hade lägre ambitioner och dels i motsvarande grad gav sämre förutsättningar för verksamheterna.

Det märks också i tertialrapport 1. Staden har inte kunnat komma till rätta med arbetslösheten, därför måste nu budgeten för försörjningsstödet skrivas upp. Staden har inte investerat i kunskap nog, därför föreslår nu Moderaterna att ambitionerna för måluppfyllelse i grundskolan ska skrivas ner från en redan allt för låg nivå. Staden har inte tillräckligt investerat i och inte i tillräcklig grad använt sig av sina bostadsbolag för att öka bostadsbyggandet. Därför nås inte bostadsbyggandemålet – även om det sker en viss ökning från förra året då målet var än mer avlägset.

Det enda mål som Moderaterna på allvar verkar sträva efter att uppnå är det om ökad privatisering. Här ges nu nämnder som i första hand ser till verksamheternas och medborgarnas behov bakläxa om de inte tillräckligt privatiserar.

Vi anser fortfarande generellt, precis som vi tidigare år markerat, att det sätt som den borgerliga majoriteten och Stadsledningskontoret tillämpar ILS är problematiskt. Målen sätts i många fall lågt – i andra fall värderas måluppfyllelsen utifrån genomförda aktiviteter snarare än måluppfyllelse (eller ens steg mot måluppfyllelse). Det är problematiskt eftersom det dels leder till otillräckliga ambitioner för stadens verksamheter. Hellre än att sätta ett mål som

kanske inte uppnås väljer majoriteten att sätta säkra mål som enkelt ska kunna uppnås. Men så bygger man inte en stad i världsklass. En illustration på detta är när den politiska majoriteten nu föreslår att målet för de nationella proven i årskurs sex ska sänkas jämfört med 2012 års resultat. Vi anser att målen istället bör sättas till att

- Andelen elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i årskurs 6 uppgår till 86% (att jämföra med 83,1% i resultat 2012 och 80% i majoritetens förslag)
- Andelen elever som uppnått kravnivån på de nationella proven i svenska i årskurs 6 uppgår till 90% (att jämföra med 86,6% 2012 och 85% i majoritetens förslag)

Värre är kanske att det kommer distansera medborgarna och stadshuset från varandra när det gäller verklighetsbeskrivning och behov. En illustration är när Stadsledningskontoret samma månad som upplopp sker i staden och bilar brinner kan säga att inriktningsmålet ”Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende och företagande” kommer att uppfyllas helt. Genom att anta ett trygghetsprogram anser sig majoriteten ha skapat ett ”Stockholm som upplevs som en trygg, säker och ren stad” samtidigt som många medborgare i vardagen känner sig mindre trygga.

Det är nu dags att på allvar se över tillämpningen av ILS. Den styrning som majoriteten nu tillämpar riskerar att sänka ambitionerna för välfärden. Särskilt uppenbart verkar det vara när majoriteten sänker ambitionerna för att kunna vara säkra på att presentera måluppfyllelse under valåret 2014. Vi föreslår därför att Kommunstyrelsen ges i uppdrag att initiera en oberoende granskning av stadens tillämpning av ILS och konsekvenserna för välfärdsverksamheter i staden.

Övriga synpunkter

Utvärdering av GS-IT, dnr 031-787/2013

Vi noterar att varken revisorer eller Stadsledningskontor kan gå i god för de ekonomiska vinster som projektet skulle ge. En orsak är att den lokala bemanningen inte minskat såsom det var avsett. Förklaringen sägs vara att personalen även hade andra IT-relaterade uppgifter. En annan fullt trolig, men i detta sammanhang inte värderade, förklaring kan vara att de lokala verksamheterna inte litar på systemet och därför har kvar egen personal för att garantera funktion. Tvärtom signalerar ju många verksamheter idag högre kostnader för IT-verksamheten och redovisningen i utvärderingen visar att den besparing som gjorts i fråga om anställd personal nästan helt ätits upp av ökade konsultkostnader.

Effekten av GS-IT har sedan införandet varit starkt ifrågasatt av många brukare, inte minst i skolan, vilket illustrerats i rapporter från utbildningsförvaltningen och stadens revisorer. Det har handlat om funktionen i systemet och tydliga brister i hur dessa har gått att använda – inte minst genom långa inloggningstider och en centralstyrd IT-miljö utan tillräckliga möjligheter att lokalt anpassa dem efter verksamhetens behov.

Det framgår också av rapporten att många aktörer uttrycker frustration (vilket tidigare redovisats i rapport från stadsrevisionen) kring förankringsprocessen. Det är problematiskt att de är de som ska använda sig av verksamheten i bolag och förvaltningar inte upplever att staden visat en förståelse för intressenters frågor och behov.

Det finns uppenbart positiva delar i GS-IT – inte minst gällande IT-användningen i centrala förvaltningar och i kontorsmiljö. Stadens utmaning nu borde vara att använda erfarenheterna till att förbättra IT-stödet till främst skolan. Ännu kvarstår så stora problem att en seriös utvärdering av Volvo-IT borde föranlett att avtalet inte förlängdes i denna del. Nu valde den politiska majoriteten ändå av ideologiska skäl att göra detta. Därför bör kommunstyrelsen snarast få en redovisning av vilka insatser som initierats för att få ett bättre fungerande IT-stöd i skolan. Denna bör inkludera tydliga tidsramar och en plan för uppföljning genom kontinuerliga kvalitativa intervjuer av lärare och andra brukare för att säkerställa genomförande.

Socialtjänstinspektörernas årsrapport 2012, dnr 325-408/2013

Socialtjänstinspektörernas årsrapport ger en bild av en socialtjänst som inte till fullo uppfyller socialtjänstlagens krav, trots välutbildad, engagerad och ofta erfaren personal. Vi ser särskilt allvarligt på att många anmälningar om att barn far illa avskrivs på grund av resursbrist, trots att utredning borde ha inletts. Det är oacceptabelt. Beskrivning av socialtjänsten i Stockholms stad, rapport 2012 visar att anmälningar av barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa har ökat. Det är viktigt att ta reda på vad ökningen beror på. I statistiken kan man också se att vissa stadsdelar sticker ut. Med tanke på oroligheterna som har ägt rum i flera utsatta stadsdelar under våren borde barn och unga vara ett av stadens mest prioriterade områden.

När det gäller ekonomiskt bistånd visar granskningarna att det är svårt att rekrytera erfaren personal. Det konstruktiva sociala arbetet, som syftar till att frigöra och utveckla människors egna resurser, har trängts undan av ökad administration och kontroll.

Under den nuvarande majoriteten har socialtjänsten i Stockholm fått minskade reala budgetanslag. Rapporter som denna visar att det riskerar vara en oansvarig och kortsiktig politik. Stockholms socialtjänst behöver bättre förutsättningar för att klara sitt viktiga uppdrag.

Reservation anfördes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Jag föreslår borgarrådsberedningen föreslår kommunstyrelsen besluta

1. att återremittera ärendet om ansökan om ytterstadsmedel för verksamheten i Rinkebyakademien för att utreda hur staden ska kunna säkerställa att verksamheten finns kvar långsiktigt,
2. att verksamheten i Rinkebyakademien beviljas bidrag fram tills att beslut kan fattas,
3. att anföra följande:

Rinkebyakademien driver sedan några år tillbaka en framgångsrik verksamhet för att minska avståndet mellan skola och arbetsliv för ungdomar i Järvaområdet. Skolungdomar från framför allt Rinkebyskolan, men även från andra delar av Järvaområdet, erbjuds en möjlighet att få ökad kompetens, ämnesfördjupning och värdefulla kontakter med arbetstagare och företagare.

Efter den 30 juni står Rinkebyakademien utan finansiering, verksamheten ska istället drivas av Rinkebyskolan. Vi tycker att ärendet lämnar flera frågor obesvarade. Dialogen mellan staden och föreningen Akademiker för Rinkeby verkar inte ha nått ända fram, vilket är olyckligt, inte minst eftersom föreningen besitter stor kunskap om verksamheten. Vi känner oro för hur övertagandet av verksamheten ska se ut, inte minst när dialogen inte har fungerat fullt ut. Hur ska den kompetens och de immateriella värden som finns inom Rinkebyakademien tas tillvara?

Om majoriteten menar allvar när de säger sig vilja behålla verksamheten är en öppen och konstruktiv dialog en förutsättning för ett framgångsrikt fortsatt arbete, särskilt om verksamheten byter huvudman.

Slutligen hyser vi en oro för verksamhetens långsiktiga finansiering. Om Rinkebyskolan tar över verksamheten behövs garantier för att finansieringen är långsiktig och att verksamhetens höga kvalitet bevaras även efter att den inlemmats i utbildningsnämndens ordinarie budget.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet Daniel Helldén (MP) enligt följande.

Miljöpartiet anser att det är bra staden har högt uppsatta mål för bostadsförsörjningen och att staden önskar bereda förutsättningar för 5 000 nya bostäder under 2013. Det är även bra att studentbostäder och boenden för personer med funktionsnedsättning pekats ut som prioriterade områden.

Det är uppenbart att den extrema bristen på bostäder för studenter får negativkonsekvenser för Stockholm och regionen. Det är därför konstruktivt att kommunstyrelsen i samråd med Stockholms Stadshus AB inrättar en funktion för att samordna arbetet med att bygga fler studentbostäder. Ur ett långsiktigt perspektiv är det även bra att exploateringsnämnden under 2013 markanvisat 1 922 studentbostäder, varav 350 stycken avser tillfälliga studentbostäder. Ur ett kortsiktigt perspektiv är dock det relativt höga antalet markanvisningar för studentbostäder inte lösningen för den student som snabbt behöver en bostad.

Idag är det tufft att hitta en studentbostad i Stockholm och i år är bostadsbristen för unga och studenter värre än på länge. Vi måste göra allt vi kan och ta varje tillfälle i akt för att se till att skapa förutsättningar för fler bostäder för studenter och det är hög tid att staden börjar uppmärksamma vikten av snabba och omedelbara lösningar. Att endast 141 studentbostäder färdigställts i nyproduktion och ombyggnad är inte en seriös satsning på stadens studenter.

Stockholm växer som aldrig förr. Ett angreppssätt för att få fart på bostadsbyggandet är att samordna en effektivisering av stadens plan och byggprocess. Miljöpartiet anser dock att staden måste kunna erbjuda samtliga invånare en bostad om Stockholm i framtiden ska vara en attraktiv stad, och i denna strävan så måste alla verksamma samhällsbyggare vara delaktiga. Stadens egna bostadsbolag måste ta ett större ansvar för att det byggs fler hyresrätter och för att det byggs fler små lägenheter som kan efterfrågas av samtliga invånare, oavsett ekonomi.

Stockholms livsmiljö ska vara hållbar

Miljöfrågorna behandlas summariskt i tertialrapporten som visar att stadens miljöprogram inte tas på tillräckligt stort allvar. Att miljökvalitetsnormerna för luft inte uppnås är ett stort och återkommande problem. Luftkvalitetsnormerna anger lägsta godtagbara luftkvalitet och för att minska luftens påverkan på människors hälsa är det nödvändigt att nå betydligt längre. Dygnsnormen för partiklar (PM 10) har redan överskridits och dygnsnormen för kvävedioxid överskreds på samtliga gator där den mäts under årets första fyra månader.

Det är mycket allvarligt att staden troligen inte når sina energimål. Att en minskad energianvändning delvis beror på att staden säljer ut sina fastigheter är inte ett acceptabelt sätt att räkna. Staden ser inte heller ut att nå sina mål vad gäller klimatanpassning. Detta kan bli ett problem tidigare än beräknat eftersom klimatgasutsläppen är fortsatt höga. Det är för övrigt ett stort problem att data saknas för att ens kunna veta hur staden uppnått målen under intrång i grön- och vattenområden, och stärkandet av biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Stockholm ligger långt efter de kommuner i Sverige som är ledande på inköp av ekologiska livsmedel. Utbildningsnämnden står för stora delar av den mat som serveras i Stockholms skolor och förskolor. Av alla nämnder i Stockholm är det Utbildningsnämnden som köper in lägst andel ekologiskt och det drar ner den totala andelen ekologiska livsmedel.

Skola

Kunskapsresultaten i grundskolan sjönk under 2012 och stadsledningskontoret bedömer att det krävs mer insatser för att uppnå de mål som satts för 2013. Vi anser att det är av största vikt att detta följs upp så att den nedåtgående trenden kan vändas. Det framkommer även att färre elever är nöjda med skolornas arbete mot mobbning. Här behövs fler förebyggande insatser och ett aktivare arbete från kommunens och skolornas sida för att förbättra arbetsklimatet och motverka mobbning och kränkande behandling. Även lärarnas förmåga att motivera eleverna kan förbättras, anser stadsledningskontoret. Det krävs fler insatser från stadens

sida för att skapa lärandemiljöer som är stimulerande och där individen är motiverad att komma framåt.

Förskola

När prognosen i flera stadsdelsnämnder är att förskolan kommer att gå med kraftiga överskott bör ansvariga fundera över om fler pedagoger borde anställas i förskolan, för att minska barngruppernas storlek och för att använda anslagen där de hör hemma – d.v.s. i förskolan.

Äldreomsorg

Tomma servicehusplatser borde kunna användas för tillfälliga studentbostäder, som det råder en skriande brist på. Det skulle bidra till ett mer positivt ekonomiskt resultat.

Ekonomiskt bistånd

Det är bra att alliansen insett det orimliga i att underskott inom det ekonomiska biståndet lett till att resurser fått tas från andra viktiga delar inom stadsdelsnämndernas verksamheter. Det är ändå oroande att prognoserna slår fel och att budgetjusteringar behövs.

Funktionsnedsättning

Alla nämnder och bolag ska föra in aktiviteter utifrån programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Att så inte skett utan det nu behövs uppmaningar och anmodningar ser Miljöpartiet allvarligt på. Uppföljningen är viktig om det ska gå att avläsa vilka möjligheter funktionsnedsatta har till full delaktighet i Stockholms stad.

Funktionshinderinspektörernas årsrapport visar på stora olikheter i stadsdelsnämnderna när det gäller lokaler för personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning m fl. Träfflokaler fyller viktiga funktioner som mötesplats för brukare och boendestödjare bland annat. Behoven runt om i staden behöver undersökas närmare och fler träfflokaler behöver skapas.

Individ- och familjeomsorg

Socialtjänstinspektörernas årsrapport 2012 visar bland annat på stora brister i arbetet med att ha ett barnperspektiv. Bara 75 procent av socialsekreterarna (som fick besvara en enkät) brukade tala med föräldrarna om barnet vid ansökningar om ekonomiskt bistånd. Och att göra detta är inte heller på långa vägar tillräckligt. Det är av största vikt att även tala direkt med barnet. Enligt Barnkonventionen har barn rätt att göra sin röst hörd. Det är viktigt att barns erfarenheter och perspektiv tas tillvara.

Stockholms stad som arbetsgivare

Att kunna försörja sig på sitt arbete är en självklarhet. Därför är det bra att arbetet med att erbjuda anställda med ofrivillig deltid, en heltid intensifieras. Samtidigt är det viktigt att se att hur Stockholm kan erbjuda sina anställda ett arbete och förutsättningar som gör att anställda med tunga jobb inte sliter ut sig i förtid. Vi menar att det kan vara relevant att titta på arbetstidsförkortning för de grupper av anställda som har de tyngsta jobben.

Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Det är bra att verksamheterna är kostnadseffektiva i staden och att det frigörs resurser för kärnverksamheten i stadens verksamheter. Leverantören av it har dock inte lyckats särskilt väl i att leverera en fungerande it miljö till bland annat Stockholms skolor. Vi har därför svårt att se att staden når upp till att all verksamhet i staden är effektiv. Vi tycker att man bör vara något mer självkritisk till hur det faktiskt fungerar, eller snarare inte fungerar.

Kommunstyrelsen

Reservation anfördes av Karin Wanngård, Roger Mogert och Tomas Rudin (alla S) med hänvisning till reservationen av (S) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till reservationen av (MP) i borgarrådsberedningen.

Reservation anfördes av Karin Rågsjö (V) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen besluta

1. Föredragande borgarrådets förslag godkänns delvis.
2. Stadsledningskontoret får i uppdrag att i 2014 års budget återinföra skilda anslag för ekonomiskt bistånd och övriga verksamheter i stadsdelsnämnderna.
3. En vision om att bryta segregationen tas fram tillsammans med stockholmarna.
4. Stadsledningskontoret får i uppdrag att i 2014 års budget föreslå en ökad socioekonomisk fördelning till förskolorna för att öka den pedagogiska likvärdigheten.
5. Strategin och handlingsplanen för kommunikation om stadsmiljö tillförs att engagemanget och kunskapen hos miljöintresserade stockholmare tas tillvara.
6. Se till att åtminstone det egna målet om 1500 lägenheter uppnås under året
7. Dessutom vill vi framföra följande

Staden går ekonomiskt bra. Helårsprognosen visar överskott om 424,5 mnkr. Dessutom har stadens finansiering förbättrats med 243,7 mnkr jämfört med budgeten. Ännu bättre skulle det vara om vi slapp de vinstsyftande företagen i välfärden, så att alla skatter går till verksamheten och stockholmarna får behålla gemensam egendom. Det är ekonomiskt oansvarigt att knoppa av förskolor och hemtjänst till underpris och låta förskole- och skolföretag plocka ut vinsterna och lämna över ansvaret till kommunen.

Skolpolitiken har misslyckats. Nu gäller att utan ideologiska skyggglappar och falsk valfrihetsretorik ta fram ett robust skolsystem som inte skapar skolsegregation. Vänsterpartiet har i rapporten ”Vi bryter segregationen” föreslagit förändringar i förskolan, grundskolan, gymnasieskolan som kan göra skillnad. Vi vill skapa en social investeringsfond som ger ekonomiska möjligheter att tänka långsiktigt i arbetet för att alla barn ska få goda uppväxtvillkor, där en lyckad skolgång är kanske den viktigaste skyddsfaktorn.

Det gäller också att föra en modig bostadspolitik som tar itu med bostadssegregationen och bygger allmännyttiga hyresrätter med överkomliga hyror i bostadsrättstäta områden och på lämpliga platser i villaområden. Att sälja ut allmännyttan i innerstaden och attraktiva närförorter har ökat bostadssegregationen och därmed även kunskapssegregationen. Blandade skolor ger det bästa resultatet. För att vi ska kunna nå dit behövs blandade bostadsområden.

Vi finner det mycket anmärkningsvärt att man redan efter 4 månader konstaterar att de kommunala bostadsbolagen indikerar en nyproduktionsvolym på endast 1213 lägenheter inför 2013. Staden når inte ens en upp till det blygsamma målet på 1500 lägenheter per år. Detta beror på bristande politisk vilja och visar tydligt på att borgarnas mål är att avskaffa allmännyttan. Vårt mål är att ge våra kommunala bostadsbolag markanvisningar till minst 3000 lägenheter per år och att markanvisningsavtalen ska villkoras med måttliga hyror som vanligt folk med normala inkomster har råd att efterfråga. Dessa hyror ska naturligtvis i sin tur även gälla andra fastighetsbolag som tilldelas byggrätter av staden.

Med tanke på den sociala oron den senaste månaden är det anmärkningsvärt att uppfyllelsen av målet om en trygg och säker stad inte problematiseras. Istället hänvisas till att få mätningar hunnit göras och att inga uppenbara indikationer på motsatsen finns. Vi frågar oss vad som krävs för att finansborgarrådet ska rubbas i sin ideologiska övertygelse att allt är bra i staden.

Att finansborgarrådet numera kommit till insikt om att andra verksamheter inte ska drabbas när det blir underskott inom ekonomiskt bistånd är bra. Nästa steg är att återinföra skilda anslag för ekonomiskt bistånd och övriga verksamheter i stadsdelsnämnderna. Då vet stadsdelsnämnderna redan vid årets början vad de har att röra sig med, det skulle minska risken för onödiga åtstramningar och dessutom gynna likställigheten i staden.

Valfrihetsretoriken i tertialrapporten går på i gamla fotspår. Genom forskning vet vi att möjligheten att göra informerade val är lika ojämnt fördelad som inkomsterna i samhället. Det är därför som all välfärd måste vara bra och att vinstsyftet måste bort ur välfärden. När vinsten är drivkraften är bemanningen lägre och kompetensen lägre, för att det är billigare.

Inom individ- och familjeomsorgen fortsätter projekten inom hemlöshetsarbetet, istället för att ta ett helhetsgrepp enligt vänsterpartiets nollvision. Inom kvinnofridsarbetet råder också projekttänkande eftersom ordinarie resurser är för snåla. Här behövs budgetförstärkningar och samarbete om permanenta verksamheter med landstinget. Att målet för funktionshindersomsorgen bedöms vara uppfyllt trots bristen på gruppboende är ofattbart.

Det går trögt med att uppfylla löftet om rätt till heltid. Vi är långt ifrån en jämställd personalpolitik, så länge deltiderna är flest i kvinnligt dominerade låglönejobb. Det är inte acceptabelt att ha olika standarder i kvinno- och mansdominerade yrken.

Stadsdelsnämnderna redovisar underskott med över 50 mnkr före resultatdispositioner och cirka 30 mnkr efter. Det är stöd och service till personer med funktionsnedsättningar, ekonomiskt bistånd, individ- och familjeomsorg samt inom äldreomsorg som har underskott. Förskolan får bidra med sitt överskott till att balansera de svarta hålen i budgeten. Istället borde budgeten utökas i de biståndsbedömda verksamheterna som har underskott.

När arbetslösheten är så pass hög som 6,7 % krävs mer arbetsmarknadsinsatser, till exempel större möjligheter till vuxenstudier och fler anställningar i staden enligt vår politik. Systsättningen hänger inte med när befolkningen i arbetsför ålder ökar markant.

Funktionshindersinspektörernas årsrapport tar bland annat upp boendestöd utöver dagtid. Det är en fråga som vänsterpartiet har uppmärksammat i en aktuell motion. Boendestöd kvällar, nätter och helger ökar livskvaliteten. Stödet behöver också anpassas till personer med neuropsykiatriska diagnoser och unga kvinnor med självskadebeteende.

Socialtjänstinspektörernas årsrapport belyser allvarliga brister i sociala barnavården. Att den är underbudgeterad med cirka 100 mnkr framkom redan i BUSS-utredningen. Inom ekonomiskt bistånd behövs en diskussion om tolkningen av kommunens yttersta ansvar. Brukarorganisationer och socialarbetare vittnar om att socialtjänsten i allt mindre utsträckning tar ansvar för klienters hela situation. Det drabbar sårbara grupper allra mest.

Uppföljningen av Vision 2030 bekräftar de stora problemen med bostadsbristen, men tar inte upp kunskapssegregationen. Man konstaterar bara att segregationen ökar i regionen, utan att föreslå nya fokusområden. En ny vision för Stockholm måste bygga på en verklig dialog med invånarna, och vikten av att bryta segregationen. Annars blir det bara en uppifrånprodukt.

Egentligen säger det allt, att stadsledningskontoret anser att det är mycket komplext att med bestämdhet uttala sig hur stadens IT-kostnader utvecklats till följd av GS-IT. Ett av världens största IT-projekt kan inte utvärderas till fullo. Till saken bör tilläggas att när utredningen gjordes om att samordna stadens IT-verksamhet (2005-2006) stod inte frågan på dagordningen om att outsourca verksamheten. Det handlade i första hand om att samordna IT-verksamheten. När den borgerliga alliansen kom till makten beslutade man att lägga ut verksamheten utan att göra någon konsekvensanalys. Det är huvudskälet till att det idag inte går att göra seriösa jämförelser vare sig för kostnader eller för kvalitet i förhållande till förr och nu. Det kanske också hade varit värdefullt om man i sammanhanget frågat de anställda och inte bara frågat chefer som inte har användarperspektivet.

Den samlade kvalitetsredovisningen för förskolan visar att andelen förskollärare är 41 %, vilket är lågt. Dessutom varierar andelen mellan stadsdelsområden och förskolor, vilket innebär att det finns förskolor med ännu lägre andel förskollärare. Vi står därför långt ifrån en pedagogiskt likvärdig förskola för alla barn. Samtidigt varierar också socioekonomiska förut-

sättningar och modersmålet bland barnen. En ökad socioekonomisk fördelning inom förskolan blir alltmer angelägen, som ett led i att bekämpa kunskapssegregationen.

När det gäller strategin och handlingsplanen för kommunikation om stadsmiljö anser vi att det bör tillföras att engagemanget hos de miljöintresserade stockholmarna måste tas tillvara på ett bättre och aktivare sätt än idag. Förtroendet minskar rejält när staden lägger fram planer att exploatera värdefulla natur- och rekreationsområden eller inte vill ta tillvara kunskap.

När det gäller framkomligheten i staden konstaterar vi att trafikinfarkten på både vägar och i kollektivtrafiken består. Vi har full förståelse för att det uppstår problem och att framkomligheten begränsas vid stora infrastruktursatsningar och reinvesteringar. Varför tillstår man inte detta istället för att påstå att målet uppfylles helt. När inga kartläggningar eller undersökningar hunnit göras är det ärligast att skriva ett streck. Politiska mål borde i större utsträckning följas upp med grundliga analyser och externa utvärderingar baserade på kända fakta, som komplement till egenutvärdering.

Särskilt uttalande gjordes av Åsa Jernberg och Stefan Nilsson (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Tertialrapporterna med helårsprognos utgör en del av den löpande uppföljning som kommunstyrelsen har ansvar för. Uppföljningen bygger i huvudsak på att prognostiserade avvikelser mot budget och mot verksamhetens mål redovisas och kommenteras. Syftet är att samlad information om ekonomi och verksamhet ska ge stadens ledning en helhetsbild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. Underlagen utgör en viktig del i kommunstyrelsens uppsiktsplikt.

Enligt stadsledningskontorets anvisningar för uppföljning av budget 2013 ska stadens nämnder liksom tidigare år upprätta tertialrapport 1 med fokus på avvikelserapportering samt eventuella åtgärder för att ha en ekonomi i balans och att uppnå kommunfullmäktiges mål. Stadsledningskontoret har analyserat samtliga nämnders rapporter.

Kommunfullmäktige har fastställt tre inriktningsmål samt 13 underliggande mål för verksamhetsområden. I tertialrapporten fokuseras på avvikelser från målen. Under respektive inriktningsmål ges en sammanfattad bedömning av nämndernas och bolagens prognostiserade måluppfyllelse för helår 2013.

BEREDNING

Ärendet har beretts av stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 28 maj 2013 har i huvudsak följande lydelse.

Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen baseras på att sju av sju underliggande verksamhetsmål prognostiseras att uppnås. Stadsledningskontorets bedömning förstärks ytterligare av att även Stockholms Stadshus AB bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året.

Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

Stockholms stad marknadsför regionen som Stockholm the Capital of Scandinavia tillsammans med 50 andra kommuner. Gemensamt arbetar kommunerna för att locka nya företag till regionen och etablera Stockholm som den ledande tillväxtregionen i norra Europa med sikte på att bli Europas ledande hållbara tillväxtregion. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2013.

Svenskt Näringsliv rankar årligen företagsklimatet i landets samtliga kommuner. Stockholms stad har klättrat i denna lista från plats 132 år 2006 till plats 41 i årets mätning. Det är en försämring sedan förra året med 18 platser. Stockholm har emellertid enligt undersökningen presterat särskilt bra inom områdena nyföretagsamhet, andel i arbete och företagande.

En rad aktiviteter har genomförts för att säkerställa måluppfyllelsen. Bland annat har Stockholms Business Region deltagit på världen största rese-mässa ITB i Berlin, fastighets-mässan MIPIM i Cannes och sammanfört företag inom life science med möjliga investerare.

Stockholms stora svaghet är bristen på direktflyg. Stockholm stad arbetar därför på olika sätt för att förbättra tillgängligheten till Stockholm. Stockholm Access har medverkat till att Mellanösterns största flygbolag, Emirates, beslutat starta dagliga avgångar mellan Dubai och

Stockholm. Med direktlinje från Dubai kan resenärer resa med Emiritas linjenät från Mellanöstern, Asien, Australien och Afrika till Stockholm med bara en mellanlandning.

Stadsdelsnämnderna fortsätter arbetet med att i näringslivsråd och företagsföreningar arbeta för att skapa gynnsamma förutsättningar för näringsliv och företagsamhet.

Samtliga nämnder utom två anger att årsmålet för indikatorn andel upphandlad verksamhet i konkurrens kommer att uppnås under året. Dessa två anger att målet delvis kommer att uppnås. Därmed bedöms kommunfullmäktiges årsmål kunna uppnås. Arbetsmarknadsnämnden har höjt sitt årsmål sedan verksamhetsplan 2013. Det bedöms dock finnas en risk att årsmålet inte kommer att kunna uppnås om planerade verksamhetsupphandlingar senareläggs.

Stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby och Älvsjö samt idrottsnämnden har lägre årsmål för konkurrensutsatt verksamhet för 2013 jämfört med 2012. Dessa nämnder uppmanades att se över möjligheten att upphandla ytterligare verksamhet samt återrapportera detta i tertialrapport 1 för 2013, vilket inte har skett. Dessa nämnder uppmanas att göra detta i tertialrapport 2 för 2013.

Invånare i Stockholm är självförsörjande

Stockholm ska tydligt präglas av arbetslinjen och respekt för människors egna önskemål och behov. Alla som kan arbeta och försörja sig själva måste ges förutsättningar att göra detta utifrån sin egen förmåga. Invånare i Stockholm ska vara eller ges verktyg för att bli självförsörjande. Genom Jobbtorg Stockholm och Jobbtorg Resurs ska alla som är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av att de är arbetslösa garanteras en snabb individuell bedömning. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2013.

Kommunfullmäktiges nettobudget för ekonomiskt bistånd 2013 uppgår till 903,9 miljoner kronor (exkl. kostnader för handläggning och enheten för hemlösa). Stadsdelsnämndernas samlade nettoprognos för ekonomiskt bistånd i samband med tertialrapport 1 uppgår till 940,9 miljoner kronor, exkl. kostnader för handläggning, vilket är 37 miljoner kronor högre än kommunfullmäktiges nettobudget. I Sweco Eurofuture AB:s årsprognos från april 2013 görs bedömningen att kostnaderna för ekonomiskt bistånd 2013 kommer att uppgå till 964 mnkr (exkl. kostnader för handläggning och enheten för hemlösa). Skillnaden om ca 23 mnkr mellan Swecos aprilprognos gentemot nämndernas inrapporterade prognos i tertialrapport 1 beror på att Sweco inte beaktar intäkterna för verksamhetsområdet, d.v.s. återbetalning av felaktiga ersättningar, som i budget 2013 är 24 mnkr. Exkluderat dessa intäkter är stadsdelsnämndernas och Swecos prognos för året samstämmig.

Det finns följande risker som är väsentliga och som kan påverka måluppfyllelsen:

- Konjunkturen i Europa och Sverige försämras vilket leder till ökad arbetslöshet och beroende av ekonomiskt bistånd.
- Andelen personer med ekonomiskt bistånd ökar på grund av ökad anhöriginvandring från Somalia och Syrien.
- Svårigheter att tillhandahålla praktikplatser till aspiranter samt att de platser man kan tillhandahålla inte passar de aspiranter som finns.

Sweco gör bedömningen att biståndstagandet i staden, trots konjunkturen har en svagt nedåtgående trend. Bland annat antas den tidigare finansiella oron i Europa vara under kontroll. Utvecklingen i Stockholms stad förväntas även fortsättningsvis bli mer gynnsam än i riket som helhet. Biståndstagandet antas trots detta öka svagt 2013 med anledning av de eftersläpningseffekter på biståndstagandet som observerats historiskt.

Staden bedriver ett flertal projekt och verksamheter för att motverka insolvens och utanförskap. För långtidsarbetslösa bedriver staden i dagsläget två större projekt finansierade från en av EU:s strukturfonder, Europeiska Socialfonden (ESF). FAMU riktar sig till långtidsarbetslösa med fokus på Järvafältet. Ett annat projekt, Xplore, riktar sig till arbetslösa personer som får försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet. De gemensamma metoder och verktyg

som det stadsövergripande projektet budget- och skuldrådgivning tagit fram är nu implementerade i stadsdelsnämnderna.

Indikator

KF:s årsmål

Utfall

Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts

Andel aspiranter som är självförsörjande sex månader efter avslut på Jobbtorg Stockholm

81 %

77,1 %

Delvis

Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen

2,3 %

2,0 %

Helt

Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare

1,4 %

1,3 %

Helt

Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd

4,4 %

3,9 %

Helt

Andel praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha

1 600

900

Delvis

Stockholms livsmiljö är hållbar

Stockholm arbetar med de globala miljöutmaningarna ur ett lokalt perspektiv. Staden prioriterar klimatarbetet genom antagna och tydliga mål på både kort, medellång och lång sikt. Inom ramen för stadens miljöprogram 2012-2015 arbetar staden för att minska verksamheternas klimatpåverkan såväl som att påverka invånare och företag att minska sin miljöbelastning. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2013.

Stadens nämnder rapporterar mycket god måluppfyllelse för indikatorer med direkt beröring till klimatmålen. Tio av elva indikatorer prognostiseras ha hel måluppfyllelse. Stadsbyggnadsnämnden uppmanas att skyndsamt ta fram definition för indikatorn ”Andel miljöklassade byggnader” samt fastställa årsmål i tertialrapport 2. Stadsbyggnadsnämnden uppmanas även att ta fram en aktivitet med ansvarig som stödjer genomförandet av uppdraget.

Stadens bilflotta består idag i stort sett helt av miljöbilar. Staden har tagit nästa steg och nämnder och bolagsstyrelser har satt ambitiösa mål för elbilsanskaffande. Idrottsnämnden, Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd, Bromma stadsdelsnämnd och Spånga-Tensta stadsdelsnämnd måste vidta aktiviteter som säkerställer måluppfyllelse.

Indikator

Kf-mål

Utfall T1

Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts

Bedömning/Kommentar

Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling

öka

59,7 %

Helt

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd prognostiserar delvis

Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter

15 %

16,5 %

Helt

Andel miljöbilar i stadens bilflotta

100 %

98,5 %

Helt

Stadsdelsnämnderna Hässelby-Vällingby och Spånga-Tensta prognostiserar delvis

Det byggs många bostäder i Stockholm

Den växande staden förutsätter fler bostäder. Därför byggs hyresrätter, bostadsrätter, studentbostäder, hus och ägarlägenheter med målet 100 000 nya bostäder fram till 2030, det vill säga 5 000 nya bostäder varje år. Planeringen för nya bostäder ska ske så att en jämn bostadsproduktion i stabilt tempo över konjunkturcyklerna säkerställs. Bostadsproduktionen är avvägd mot bedömt investeringsutrymme, förväntad inflyttning och tillväxt. Lönsamheten i projekten kommer vara avgörande då stadens finansiella resurser är begränsade och försäljningsinkomster från exploateringsprojekten är en viktig förutsättning för att realisera utbygganden av Stockholm. Utöver en hög takt i bostadsbyggandet har studentbostäder och boenden för personer med funktionsnedsättning pekats ut som prioriterade områden. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppfyllas helt år 2013.

Målet om att bereda förutsättningar för 5 000 nya bostäder år 2013 och kommande år bedöms kunna nås. Såväl exploateringsnämnden som stadsbyggnadsnämnden prognostiserar att målet kommer att uppfyllas helt. Till och med tertial ett uppgår antalet bostäder i godkända/antagna detaljplaner till 839 stycken och antalet markanvisade bostäder uppgår till 3 401 stycken. Antalet påbörjade bostäder uppgår till 1 704 stycken, vilket är en högre nivå jämfört med samma period föregående år.

Under årets första tertial har 141 studentbostäder färdigställts i nyproduktion och ombyggnad och målet om ett tillskott på totalt 300 studentbostäder bedöms kunna nås. Exploateringsnämnden har under 2013 markanvisat 1 922 studentbostäder, varav 350 stycken avser tillfälliga studentbostäder.

Åtgärder för att säkerställa en långsiktig hög takt i bostadsbyggandet

I kommunfullmäktiges budget för 2013 finns 50 mnkr avsatt i Central medelsreserv. Medlen är avsedda att användas för att säkerställa att den högre ambitionen för bostadsbyggandet kan nås och bibehållas över tid. Åtgärderna ska vara möjliga att genomföra under 2013, avse driftåtgärder som nämnden inte har möjlighet att prioritera inom ordinarie budget samt ska följas upp och redovisas särskilt i samband med den ordinarie uppföljningen under året.

Exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafik- och renhållningsnämnden samt miljö- och hälsoskyddsnämnden har i samband med verksamhetsplan för 2013 ansökt om och erhållit budgetmedel om netto 14,0 mnkr.

Stadsbyggnadsnämnden har fått särskilda resurser i samband med ärendet Avstämning av mål och budget för 2013, bland annat för att öka förutsättningar att uppnå målet om 100 procent för indikatorn ”Andel lov där handläggningstiden enligt PBL inte överstiger 10 veckor”.

Av inkomna ärenden år 2013 är det endast ett som inte klarade kravet. Det innebär ett utfall på 99,5 procent. Stadsledningskontoret anser att det är positivt att nämnden har satt fokus på att klara 100 procent av alla bygglovsärenden inom de lagstadgade 10 veckornas handläggningstid.

I samband med tertialrapport 1 har stadsbyggnadsnämnden sökt ytterligare medel. Stadsbyggnadsnämnden föreslås få en budgetjustering om 7,0 mnkr för att arbeta med effektivisering och samordning kring buller, samt kompetensutvecklingsåtgärder inom projektledning, byggt teknik, bygg- och fastighetsekonomi samt teamutveckling. Kompetensutvecklingsåtgärderna bedöms ligga i linje med nämndens och kommunfullmäktiges ambitioner om ökad samordning, ökad effektivitet i processerna samt kraven på tidiga lönsamhetsbedömningar. Av kommunfullmäktiges budget för 2013 framgår att det är viktigt att redan i planeringsstadiet översiktligt bedöma lönsamhetspotentialen i projekten. Nämnden söker och beviljas vidare medel för flygfotografering 3D-modeller och utveckling av digitala stadsmodeller. Stadsledningskontoret poängterar att nämnden framgent ska inrymma kostnader för sådan utveckling inom ordinarie budget då åtgärderna har mer karaktär av teknikutvecklingsprojekt snarare än verksamhets- och processutvecklingsprojekt.

Skärholmen stadsdelsnämnd ansöker om 3,0 mnkr varav 1,0 mnkr avser år 2013 för åtgärder som syftar till att öka förutsättningar för bostadsbyggandet i Skärholmen. Nämnden konstaterar dock, i vilket stadsledningskontoret instämmer, att åtgärderna ligger utanför den ordinarie ramen för nämndens verksamhetsområde varför ansökan avslås. Medlen tilldelas istället exploateringsnämnden för att, i samarbete med Skärholmens stadsdelsnämnd, förstärka arbetet med att analysera och föreslå åtgärder som ökar förutsättningarna för, samt främjar ett aktivt bostadsbyggande inom Skärholmens stadsdelsnämndsområde. I arbetet ska också ingå att analysera orsaker till att markanvisningar återlämnas.

Indikator

	Kf-mål
	Utfall T1
	Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts
Bedömning/Kommentar	
Prognos helår	
Antal bostäder i godkända/antagna detaljplaner	5 000 st
	839 st
	Helt
Helårsprognos: 5 000 st	
Antal markanvisade bostäder	4 000 st
	3 401 st
	Helt
Helårsprognos: 4 000 st	
Antal påbörjade bostäder	4 500 st
	1 704 st
	Helt
Påbörjade inklusive ombyggnader: 2 015 st	
Helårsprognos: 4 500 st	
Antal färdigställda bostäder	3 750 st
	1 135 st
	Helt
Färdigställda inklusive ombyggnader: 1 365 st	

Helårsprognos: 3 750 st

Antal påbörjade hyresrätter

1 500 st

474 st

Helt

Helårsprognos: 1 500 st

Nettotillskott av studentbostäder

300 st

141 st

Helt

Helårsprognos: 300 st

Markanvisade: 1922 studentbostäder varav 350 tillfälliga (prognos helår: 1922)

Framkomligheten i regionen är hög

Ett väl fungerande trafiksystem som är pålitligt, förutsägbart, tryggt och säkert är avgörande för att tillgodose näringslivets transporter såväl som medborgarnas behov. Ett effektivt transportsystem med god framkomlighet och tillgänglighet är också viktigt i arbetet för en minskad miljöbelastning. Ett växande Stockholm ställer ökade krav på utbyggd infrastruktur, såväl vägar, kollektivtrafik som cykelinfrastruktur. Förutom en utbyggnad av infrastrukturen förutsätter även en ökad framkomlighet i regionen att den befintliga infrastrukturen underhålls och att resurser tillägnas detta.

Stadsledningskontoret prognostiserar att målet uppfylls helt under 2013. Stadsledningskontorets bedömning om måluppfyllelse grundar sig på en sammanvägd bedömning av kommunfullmäktiges indikatorer och dels en kvalitativ bedömning av den verksamhet som bedrivs av trafik- och renhållningsnämnden under året. De arbeten som pågår i staden bedöms sammantaget utveckla staden i en riktning som ökar framkomligheten. Under årets första fyra månader finns det få mätningar som ger underlag för en kvantitativ prognos för måluppfyllelse av kommunfullmäktiges indikatorer. Däremot gör trafik- och renhållningsnämnden bedömningen att årsmålet för merparten av indikatorerna kommer att uppfyllas. Dessutom pågår ett målinriktat arbete i linje med den nyligen framtagna framkomlighetsstrategin som på sikt kan förväntas bidra till ökad framkomlighet i Stockholm. Det gäller inte minst på cykelområdet med förväntade investeringar om upp till en miljard fram till 2018. Under 2013 byggs cykelinfrastrukturen ut med exempelvis cykelbanor längs Perstorpsvägen, Flatenvägen och Lilla Västerbron, fler cykelparkeringar, inrättad cykeljour, vägvisning och en utökning av lånecykelsystemet. Nya busskörfält planeras att tillskapas genom ommålning av bilkörfält och borttagande av parkeringsplatser, trafiksignalerna ändras för förbättrad bussprioritering och intensivövervakning kommer att ske med fördubblad styrka jämfört med 2012.

Det som talar mot att målet uppfylls under 2013 är att omfattande investeringar och reinvesteringar i infrastruktur i regionen under byggtiderna kommer påverka framkomligheten negativt. Trafik- och renhållningsnämnden, Trafikverket och AB Storstockholm Lokaltrafik arbetar gemensamt med en huvudtidplan för att förbättra samordningen och på så vis minimera störningarna.

Sammantaget, och på längre sikt, är det rimligt att förvänta sig ökad framkomlighet utifrån de underlag nämnderna har lämnat in i samband med tertiärrapporteringen.

Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

Stockholms stads kulturverksamheter bidrar till ett fritt och öppet kulturliv som präglas av hög kvalitet, mångfald i kulturella uttryck, bredd i antalet aktörer och tillgängligt för alla. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsområdesmålet kommer att uppnås helt under 2013.

Stadsledningskontorets bedömning vilar på kulturnämndens och idrottsnämndens bedömning att verksamhetsområdets mål och årsmålen i kommunfullmäktiges indikatorer kommer att nås i verksamhetsberättelsen för 2013. Därutöver kan stadsledningskontoret konstatera att ytterligare 22 nämnder gör samma bedömning ur deras verksamhetsperspektiv, däribland för verksamhetsområdesmålet strategiskt viktiga nämnder såsom samtliga stadsdelsnämnder, utbildningsnämnden och äldrenämnden.

Generellt sett bryts verksamhetsområdesmålet ner väl på nämndnivå. Idrottsnämnden och kulturnämnden uppbär ett centralt och stadsövergripande ansvar för kommunfullmäktiges verksamhetsmål, men i det direkta mötet mellan barn, unga och äldre spelar stadsdelsnämnder, äldrenämnden och utbildningsnämnden en lika viktig roll. Stadsledningskontoret uppfattar att samtliga rapporterade nämnder uttrycker god förståelse för uppdraget och prognostiserar gott utfall för nedbrutna mål och aktiviteter.

Utbildningsnämndens arbete med att tillgängliggöra skollokaler för andra aktiviteter och föreningsliv är av strategisk vikt inte bara för att öka tillgängligheten till kultur- och idrottsutövning, utan också för att möta utmaningarna i den växande staden. Utbildningsnämnden har därutöver som mål att ge eleverna möjlighet att uppleva kultur och delta i idrottslivet. Stadsledningskontoret anser att målet är relevant och menar att nämnden bör formulera något sätt att mäta detsamma i sin verksamhetsplan.

Flera stadsdelsnämnder beskriver genomarbetade mål med förväntat gott utfall som stöds av relevanta aktiviteter. Exempelen är många på stadsdelsnämndernas engagemang och beslutade satsningar på att främja kultur för barn, ungdomar och äldre tillsammans med riktade satsningar mot funktionshindrade.

Fastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden saknar mål, åtagande eller aktiviteter i sin verksamhetsplan som bidrar till uppfyllelse av kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål. Såsom en investerande nämnd med ansvar för stadens fastigheter för idrotts- och kulturändamål, anser stadsledningskontoret att det borde finnas möjligheter för fastighetsnämnden att beskriva vilka arbetssätt nämnden kan tillämpa för att bidra till den övergripande måluppfyllelsen för staden. Även stadsbyggnadsnämnden uppmanas att se över vilken roll och funktion nämnden kan ha inom ramen för sin översikts, områdes- och detaljplaneprocess för att bidra till att stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm.

Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

Stockholm ska vara en ren och trygg stad. Trygga, rena och väl upplysta stadsmiljöer ska säkerställas. De återkommande trygghetsmätningar som genomförs i staden ska ingå som underlag i stadens trygghetsarbete. Mörka och otrygga platser ska lysas upp. Kvaliteten på stadens parkmark och grönytor ska öka.

Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2013. Stadsledningskontorets bedömning grundar sig på en sammanvägning av nämndernas bedömningar av måluppfyllelsen. Totalt 27 nämnder av 33 prognostiserar att målet för verksamhetsområdet kommer att uppfyllas helt och för sex av nio indikatorer prognostiseras hel måluppfyllelse. Det finns få mätningar under årets första fyra månader som ger stöd för en kvantitativ uppföljning vid tertialrapport 1, men det finns inte heller några uppenbara indikationer på att målet om en trygg, säker och ren stad inte kan nås.

Exempel på verksamhet som bidrar till måluppfyllelsen är trafik- och renhållningsnämndens städgarantier som innebär att städning och tömning av papperskorgar samt klottersanering ska åtgärdas inom 24 timmar efter anmälan. Trygghetsvandringar med efterföljande åtgärder är ett annat exempel. När det gäller säkerhet har nästan alla nämnder och bolag planerat att genomföra krisledningsövningar med syfte att öka stadens möjligheter att klara extraordinära händelser så bra som möjligt samt att förebygga oönskade händelser.

Alla stadsdelsnämnder bedömer att stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden kommer att uppfyllas helt. Endast Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd prognostiserar delvis måluppfyllelse. Stadsledningskontoret ser positivt på att Södermalms stadsdelsnämnd arbetar för att utöka renhållningsinsatserna genom att byta ut befintliga skräpkorgar

mot större. I samarbete med Håll Sverige rent genomfördes en vårstädningsskampanj där förskolor, koloniträdgårdsföreningar och enskilda medborgare bidrog till att städa parkerna. Dessutom har städinsatser genomförts utöver avtalen i de mest utsatta parkerna och grönområden har identifierats som kan förskönas inom ramen för uppdraget "Vackra Stockholm".

Kommunfullmäktige har fattat beslut (utl. 2013:47) om nytt Trygghets- och säkerhetsprogram för Stockholm stad 2013-2016. I programmet framgår att staden med dess nämnder och bolag ska arbeta samordnat med trygghets- och säkerhetsfrågor för att framgångsrikt och effektivt främja trygghet och säkerhet samt skapa beredskap för oönskade händelser.

Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet kommer att uppnås under året. Bedömningen baseras på att samtliga av de fyra underliggande verksamhetsmålen prognostiseras att uppnås helt. Även bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året.

Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

De avgörande besluten ska fattas av stockholmarna själva, oavsett om det gäller val av förskola, skola och pedagogisk inriktning, vård- och omsorgsboende eller andra välfärdstjänster. Alla människors rätt att välja ska respekteras och det är stadens ansvar att skapa och erbjuda en sådan flexibilitet. Stockholmarna kan idag välja mellan en mångfald av kommunala och privata utförare för förskola, skola, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt inom socialpsykiatrin.

Stadsledningskontoret bedömer i tertialrapport 1 att kommunfullmäktiges mål att stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald kommer att uppnås helt under 2013.

Grunderna för bedömningen är att en indikator uppfyllts och en uppfyllts delvis. Av de resterande fyra indikatorer som återstår att mätas bedöms samtliga uppnå kommunfullmäktiges årsmål. Vidare bedömer 23 av 24 nämnder att målet uppfylls helt.

Nämnderna arbetar kontinuerligt med att informera medborgarna om att de har valmöjlighet samt om vilka valmöjligheter som finns. Detta bedöms vara avgörande för måluppfyllelsen. Nämnderna följer aktivitetsplanerna för upphandling och konkurrens vilket bidrar till att öka antalet alternativ för brukarna. På Stockholms stads hemsida finns "Jämför service" där stockholmarna kan jämföra såväl kommunala som enskilda utförare.

Ett gott exempel är de kommunala förskolorna tillhörande Normalm stadsdelsnämnd som under våren genomfört regelbundna visningar för föräldrar samt informerat om förskoleverksamhet och vilka valmöjligheter som finns inom stadsdelsnämndsområdet.

Den främsta risken som kan påverka måluppfyllelsen för kommunfullmäktiges mål inom verksamheten är att medborgarna inte känner till att de kan välja eller har information om sina valmöjligheter. Risken bedöms som störst inom äldreomsorgen och inom stöd och service för personer med funktionsnedsättning. För att minimera risken prioriterar nämnderna kontinuerligt informationsinsatser till medborgarna.

Inom förskolan bedömer nämnderna att den största risken för valfrihet är att föräldrar inte får sina önskemål tillgodosedda. Staden klarar barnomsorgsgarantin och andelen som erhållit en plats i förskolan enligt de köalternativ man har valt är idag högre än den upplevda valfriheten.

Barn och elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden

Stockholms barn och ungdomar ska erbjudas Sveriges bästa förskola och skola. Det ska finnas ett brett urval av verksamheter, inriktningar och fristående alternativ, där kunskap, lärande och omsorg står i fokus. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2013.

Årsmålen för indikatorerna prognostiseras att uppnås helt för alla indikatorer. För tre indikatorer finns årsutfall utifrån resultatet på brukarundersökningarna. Det finns emellertid en viss osäkerhet då en samlad analys av verksamheternas resultat först redovisa senare under året.

Förskola

Resultatet för förskolan mäts med hjälp av fem kommunfullmäktige indikatorer. Stadsledningskontorets samlade bedömning är att verksamhetsområdet helt kommer att nå sina mål för år 2013. Resultat finns dock ännu endast för indikatorn andelen nöjda föräldrar som uppgår till 84 procent för staden som helhet. Resultatet är en ökning med en procentenhet jämfört med föregående år. Skärholmen, Skarpnäck och Norrmalm är de stadsdelsnämnder med de största förbättringarna sedan år 2012.

Kommunfullmäktiges målvärde för indikatorn andelen förskollärare av antal anställda uppgår till 42 procent för år 2013, vilket är en ökning med en procentenhet jämfört med föregående år. Andelen förskolelärare har minskat sedan år 2010, vilket framförallt har orsakats av en snabb utbyggnad av förskolan, få utbildningsplatser och stora pensionsavgångar. Bristen på legitimerade förskollärare väntas tillta något då övergångsreglerna upphör den 1 juli år 2015. Tillgången till förskollärare är av avgörande betydelse för att verksamheten ska klara de nationella målen i läroplanen. Totalt tio stadsdelsnämnder bedömer att de kommer att nå sina målvärden för denna indikator. Fyra bedömer att de delvis kommer att nå målen. Enskede-Årsta-Vantör, Kungsholmen och Skärholmen stadsdelsnämnder har, efter uppmaning från kommunfullmäktige, ökat sina målvärden och tagit fram aktiviteter som stöder detta.

Sedan 2013 har utbildningsnämnden i uppdrag att följa upp andelen förskollärare hos de fristående förskolorna. Nämndens målvärde uppgår till 37 procent, vilket är något lägre än kommunfullmäktiges mål. I syfte att stödja de fristående förskolorna i deras strävanden att öka andelen förskollärare uppmanas utbildningsnämnden att föra dialog med de fristående förskolorna.

Stadsledningskontorets samlade bedömning är att målet andelen förskollärare av antal anställda kommer att uppfyllas delvis. Det då det redan krävs stora insatser av nämnderna att rekrytera och behålla förskolelärare samtidigt som bristen på förskollärare i Stockholmsregionen tilltar.

Övriga indikatorer för förskolan bedöms nås i sin helhet. Dessa indikatorer är antal barn per grupp, antal förskolebarn per anställd och personalens bedömning av förskolans förmåga att stödja barns lärande och utveckling. Stadsdelsnämnderna redovisar utfallet för dessa indikatorer i samband med sina verksamhetsberättelser.

Skola

Stadsledningskontoret bedömning av grundskola och gymnasieskola är att de kommer att uppnå kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet helt. Stadsledningskontorets bedömning av måluppfyllelsen grundar sig på den bedömning som utbildningsnämnden gör samt nämndens pågående insatser och aktiviteter.

Under våren 2013 har brukarundersökningar genomförts för alla skolformer. Andelen elever som är trygga i grundskolans årskurs 8 uppgår till 87 procent, vilket är en ökning med fyra procentenheter. Kommunfullmäktiges årsmål på 86 procent uppnås därmed. Inom gymnasieskolan är 91 procent av eleverna trygga, vilket är en procentenhet högre än föregående år. Emellertid uppnås inte kommunfullmäktiges årsmål om 92 procent. För övriga indikatorer bedöms årsmålen uppnås helt. Kunskapsresultaten inom grundskolan sjönk under 2012 och stadsledningskontoret anser att det krävs fortsatta insatser och en positiv utveckling av kunskapsresultaten för att prognosen att målet ska uppfyllas helt ska stå sig.

I brukarundersökningen för grundskolan visar flera resultat på en positiv utveckling. Andelen som upplever lugn och ro på lektionerna har ökat med 7 procentenheter till 53 procent. Det arbete skolorna bedriver med trygghet och studiero verkar få effekt. Fler elever är nöjda med användandet av datorer jämfört med föregående år, från 32 procent till 53 procent. På frågan om man får hjälp av läraren när man behöver det har andelen nöjda ökat från 72 pro-

cent till 82 procent. Andelen elever som är nöjda med lärarnas förmåga att väcka intresse och lust att lära är fortfarande väldigt lågt men har ökat från 40 procent till 46 procent. Forskning visar att elevers motivation har stor betydelse för resultaten. Stadsledningskontoret anser att utbildningsnämndens arbete med att öka lärarnas förmåga att motivera eleverna måste fortsätta.

Eleverna i fristående grundskolor har alltid varit mest nöjda. För första gången sedan brukarundersökningarna började genomföras är eleverna i kommunala skolor mer nöjda på 7 av 18 frågor.

I brukarundersökningen för gymnasieskolan har både de kommunala och fristående skolorna förbättrat sina resultat på nästan alla frågor. Eleverna är mer nöjda med bland annat arbetsron, lärarnas samarbete kring elevens lärande, extra hjälp och information och vägledning inför studier och arbetsliv. Den fråga färre elever är nöjda med jämfört med föregående år är Jag är nöjd med skolans arbete mot mobbning. Eleverna vid kommunens skolor är i högre grad benägna att rekommendera både gymnasieprogrammet och skolan till andra elever än vad eleverna vid fristående skolor är.

Stockholms stads mottagandeenhet för nyanlända och sent anlända elever START Järva startade verksamheten i liten skala i egna lokaler i Tensta under 2012. Hittills har ett 40-tal grundskoleelever som bor i Järva och Spånga tagits emot, vilka börjar sin skolgång i någon av de fyra skolor som ingår i den första etappen av pilotprojektet.

Satsningen på surfplattor som inleddes under 2012 fortsätter även under 2013. En utvärdering av projektet med surfplattor i undervisningen pågår genom intervjuer och enkäter.

Inom gymnasieskolan inleds under 2013 en 1:1-satsning för eleverna, vilket innebär att varje elev får en egen dator från och med hösten 2013. Planeringen av satsningen har inletts. För att satsningen ska lyckas krävs att skolorna sätter upp tydliga mål med sitt fortsatta arbete, att de genomför en kartläggning för att ta reda på vilka utbildningsinsatser som behöver genomföras och tar fram en handlingsplan.

Vuxenutbildning och Svenska för invandrare (SFI)

Stadsledningskontoret bedömning av vuxenutbildning och svenska för invandrare är att de kommer att uppnå kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet helt. Bedömningen grundar sig på prognostiserade utfall för indikatorerna och på den bedömning som arbetsmarknadsnämnden gör.

Antalet studerande inom den kommunala vuxenutbildningen är färre än under motsvarande period förra året. Det finns ett växande intresse för yrkeskurserna inom yrkesvux medan något färre söker till de teoretiska kurserna.

Kommunfullmäktiges indikator andel godkända sfi-elever efter ett år bedömer stadsledningskontoret uppnås delvis. Den goda arbetsmarknaden i Stockholm i kombination med en stor andel välutbildade studerande gör att nämnden bedömer att målet inte uppfylls helt. Alla studerande klarar inte hela utbildningen på ett år. Det är i stort sett de som har en relativt god utbildningsbakgrund som har förutsättningarna att göra det, det vill säga de som går studieväg 3 och många av dem väljer att läsa på kvällen, vilket gör att deras studietid förlängs. Det samma gäller den stora grupp som väljer att göra avbrott på grund av arbete men kommer tillbaka senare och avslutar sina studier.

Indikator

KF-mål

Utfall T1

Helt/delvis/ej uppfyllt

Bedömning kommentar

Andel nöjda föräldrar

85 %

84 %

Helt uppfyllt

Utfallet i förskoleundersökningen hade ännu inte publicerats vid tillfället för nämndernas tertiärrapport 1.

Andel elever i årskurs 8 som känner sig trygga i skolan

86 %

87 %

Helt uppfyllt

Utfallet är fyra procentenheter högre än föregående år.

Andel gymnasieelever som är trygga i skolan

92 %

91 %

Delvis uppfyllt

Utfallet är en procentenhet högre än föregående år.

Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

Omsorgen ska präglas av trygghet, värdighet och respekt för den enskildes önskemål. Verksamheten ska fokusera på en god kvalitet. Den enskildes rätt till information, inflytande och delaktighet är ständigt i fokus. Stadsledningskontoret bedömer att målet kommer uppnås helt under 2013.

Äldreomsorg

Stadsledningskontoret bedömer att målet för verksamhetsområdet äldreomsorg uppfylls under 2013, baserat på nämndernas bedömningar innan årets brukarundersökningar genomförts. Äldreomsorgens åtta indikatorer baserar sig på de kommunövergripande brukarundersökningar som genomförs under hösten 2013. Detta innebär att det inte finns några resultat i denna rapport för äldreomsorgen. För sex av de åtta indikatorerna prognostiserar samtliga nämnder att målet kommer att uppnås. För övriga två indikatorer bedömer tretton av fjorton nämnder att målet kommer att uppnås helt.

Stadsledningskontorets bedömning av måluppfyllelse grundar sig på att nämndernas egna mål för indikatorerna, med några få undantag, är lika med eller högre än kommunfullmäktiges mål. När budget 2013 beslutades fanns inte några klara resultat i brukarundersökningarna för 2012. Resultaten för 2012 visade en klar förbättring i jämförelse med 2011, vilket innebär att det för flertalet indikatorer räcker att 2012 års höga nivå kvarhålls för att målet ska uppnås.

Sedan 2011 har 50 miljoner kronor per år fördelats till demensboenden verksamma inom staden. Detta har bland annat lett till att bemanningen kunnat ökas och att den boendes vardag blivit lugnare och mer innehållsrik. Under året har såväl kommunala som privata utförare av hemtjänst, liksom 2012, kunnat söka medel för igångsättningskostnader av demensteam inom hemtjänsten.

Kommunerna i Stockholms län och Stockholms läns landsting har som gemensam ambition att, genom skatteväxling, överföra ansvaret för hemsjukvården till kommunerna.

Matupplevelsen är ett viktigt utvecklingsområde. Enligt den observationsstudie som äldre- och vårdnämnden genomfört har måltidssituationen blivit mer harmonisk och rofylld. Den äldres självbestämmande och behov av hjälpmedel vid måltider kan dock utvecklas. Inom stadsdelsnämnderna har kostekonomier och enheternas kostombud arbetat tillsammans för att öka kun-

skapen om mat och hälsa bland sina medarbetare. Detta har bland annat inneburit en högre kvalitet på maten och ett utökat antal val av maträtter, både inom hemtjänst och i vård- och omsorgsboenden. Kostråden på vård- och omsorgsboenden har medverkat till att utveckla hela matsituationen. Inom flertalet stadsdelsnämnder finns dietister på äldreboendena som genomför handledning och utbildning av personalen.

Kvaliteten på dokumentationen är ojämn bland stadsdelsnämnderna och i vissa fall även mellan olika enheter inom en nämnd. Arbetet med att säkerställa och utveckla dokumentationen enligt Socialtjänstlagen och Hälso- och sjukvårdslagen har fortgått inom äldreomsorgen. För att nå framsteg inom detta område har bland annat ett nätverk startats för dokumentationshandledare. Stadens beslutade värdegrund ger enheterna stöd i att utveckla arbetet med brukarna, både vad gäller bemötande och dokumentation kring hur den enskilde vill ha insatserna och hur dessa kan dokumenteras på bästa sätt. Detta för att stärka den enskildes självbestämmande och integritet.

Individ- och familjeomsorg

Stadsledningskontorets bedömning för verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg är att målet uppfylls helt under 2013. Grunderna för bedömningen är att nämnderna prognostiserar att fem av totalt åtta indikatorer uppnås helt. Socialnämnden har tre indikatorer som bygger på resultat från Stockholmsenkäten och som inte mäts under 2013. Socialnämndens prognos är att dessa indikatorer uppfylls helt mot bakgrund av de aktiviteter som nämnderna bedriver inom området.

I tertiärrapport 1 lyfter nämnderna fram, i enlighet med stadens intentioner, ökat fokus på uppföljning och dokumentation och vikten av att använda evidensbaserade arbetssätt inom alla områden. Nämnderna arbetar fortsatt med att vidareutveckla uppföljningsmetodik och använda sig av tillgängliga bedömningsinstrument, exempelvis BBIC (Barns behov i centrum) inom barn och ungdomsvården, ASI (Addiction severity index) inom beroendevården och DUR (dokumentation, utredning, resultat) inom socialpsykiatrin.

Stadsdelsnämnderna prioriterar förebyggande arbete och tidiga insatser och försöker att utforma och erbjuda god öppenvård som alternativ till slutenvård. Intentionen är färre placeringar på institution och att hitta former för insatser på hemmaplan. Samverkan mellan socialtjänst och skola, men även polis och frivilligorganisationer, är en viktig del i detta arbete.

Nämndernas drogförebyggande arbete fortsätter och med utgångspunkt i Stockholmsenkäten har en rad olika insatser initierats och utvecklats. Som gott exempel kan nämnas att Älvsjö stadsdelsnämnd, tillsammans med utbildningsnämnden och närpolisen, utarbetat en handlingsplan för det lokala brotts- och drogförebyggande arbetet.

Inom socialpsykiatrin har nämnderna fortsatt fokus på att vidareutveckla den individuella uppföljningen samt att ge stöd och insatser som leder till ökad självständighet och att målsättningarna med insatserna uppnås.

Det bedrivs en rad olika projekt för att fortsätta minska hemlösheten. Det förebyggande arbetet i syfte att förhindra att personer blir hemlösa och arbetet med att minska antalet familjer med osäkra boendeförhållanden nämns som särskilt viktigt. Kungsholmen, Norrmalm och Östermalm stadsdelsnämnder har tagit fram en gemensam rutin för det vräkningsförebyggande arbetet, vilket kan ses som ett gott exempel.

Kvinnofrid och våld i nära relationer är också ett prioriterat område som nämnderna lyfter fram och flertalet av stadsdelsnämnderna beskriver olika former av samarbete avseende denna verksamhet. Rutinerna bygger på Stockholms stads program för kvinnofrid. Stadsdelsnämnderna i söderort bedriver också projekt Mansmottagning för våldsutövande män.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Alla människor ska tillförsäkras integritet, självbestämmande och delaktighet oavsett om de har en funktionsnedsättning eller inte. Människor med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha samma möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och att ha ett arbete att gå till. Inriktningen för stöd och service till personer med funktionsnedsättning är

att identifiera och ta bort det som hindrar delaktighet i samhället och ett självständigt liv. Omsorg och insatser ska präglas av värdighet och respekt och hänsyn ska tas till de olika behov som yngre och äldre har. Personer med funktionsnedsättning kan själva välja boende och korttidsboende samt utförare av daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning och personlig assistans.

Stadsledningskontorets bedömning för verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning är att målet uppfylls helt. Det finns sex indikatorer inom verksamhetsområdet. Samtliga hämtas från brukarundersökningen som genomförs årligen och kommunfullmäktiges årsmål för dessa indikatorer bedöms uppfyllas helt.

Brukarundersökningar är viktiga verktyg i förbättringsarbetet. Arbetet med att analysera resultat och utveckla arbetssätt för att öka brukarnas nöjdhet pågår ständigt. Några av de viktigaste faktorerna för att uppnå nöjda brukare bedöms vara brukarens känsla av delaktighet samt upplevelsen av att bli väl bemött.

De största riskerna för måluppfyllelse bedöms vara hög personalomsättning, att informationen brister vid byte av insats för brukaren samt att personalen kan vara stressad eller oengagerad. Hur personalen bemöter brukarna har stor påverkan på samtliga insatser.

Stadsdelsnämnderna arbetar kontinuerligt med att utbilda personalen för att säkerställa hög kvalitet på servicen. Bemötandefrågor är fortsatt prioriterat.

Idrottsnämnden arbetar aktivt för att fler föreningar ska utveckla aktiviteter som vänder sig till barn och unga med funktionsnedsättning. Det är möjligt för föreningar som vill nå personer med funktionsnedsättning med aktiviteter kan söka idrottsbonus.

Servicekommitténs uppdrag att genom kontaktcenter svara på frågor om stöd och service till personer med funktionsnedsättning förbereds för närvarande för att starta den 1 juli.

Nämnderna fortsätter att arbeta med implementeringen av programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Alla nämnder och bolag som inte implementerat aktiviteter utifrån programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ILS-webb uppmanas respektive anmodas att genomföra detta till tertiärrapport 2.

Indikator

Kf-mål

Utfall T1

Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts

Bedömning/Kommentar

Andel vuxna som varit aktuella för insatser inom individ- och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)

65 %

76,7 %

Uppfylls helt

Samtliga nämnder prognostiserar att målet uppfylls helt.

Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats (IoF)

80 %

83 %

Uppfylls helt

13 av 14 nämnder prognostiserar att målet uppfylls helt. Skärholmen prognostiserar att målet delvis uppfylls.

Antal förmedlade försöks- och träningslägenheter via Bostad Stockholm (IoF)

320

111

Uppfylls delvis

Stockholms Stadshus AB prognostiserar att målet uppfylls helt.

Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

Hur väl staden lyckas uppfylla verksamhetens mål och ge stockholmarna en god service är i hög grad beroende av engagemang och kompetens hos medarbetare och chefer. Det är därför av största vikt att staden är, och fortsätter att vara, en attraktiv arbetsgivare som erbjuder spännande och utmanande arbeten. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2013.

Bedömningen av verksamhetsmålet grundar sig på att 29 nämnder bedömer att målet uppnås helt och ingen nämnd bedömer att målet inte kommer att uppfyllas. Bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB bedömer att målet uppfylls delvis.

Stadsledningskontoret bedömer att nämnderna arbetar aktivt med utveckling av ledarskapet och medarbetarskapet. Olika typer av utvecklingsprogram och aktiviteter pågår; chefsutbildningar, konferens för medarbetarskap och utvecklingsprogram för hela ledningsgrupper. Majoriteten av nämnderna upprättar handlingsplaner med resultat från medarbetarenkäten som utgångspunkt. Handlingsplaner ska tas fram för att koppla samman enkätresultatet med att hur väl både chefer och medarbetare bidrar till att uppfylla målen för verksamheten.

Nämnderna arbetar kontinuerligt med det systematiska arbetsmiljöarbetet och flertalet nämnder har en förbättrad arbetsmiljö. De för diskussioner om vikten av en gemensam värdegrund och ett inkluderande klimat. Goda arbetsplatser med kompetenta och ansvarstagande medarbetare och ett tydligt ledarskap är viktiga för att verksamheterna ska utvecklas och kvaliteten förbättras.

Majoriteten av nämnderna arbetar med kort- och långsiktig personal- och kompetensförsörjning. De uppmärksammar strategiska utmaningar som exempelvis de stora pensionsavgångarna och brist i vissa yrkeskategorier och formulerar åtgärdsplaner för att kunna möta dessa utmaningar.

Arbets sättet Verksamhet och Hälsa fortsätter och många nämnder väljer att sprida arbets sättet till ännu fler enheter.

Arbetet med att erbjuda medarbetare med ofrivillig deltid heltid fortsätter. Ett projekt har prövat att inom Serafens äldreboende lägga om schema och bemanning i syfte att öka antalet heltidsanställningar. Arbetet kommer att utvärderas under hösten och ligga till grund för kunskaps spridning till övriga verksamheter. Samtliga nämnder uppmanas att systematisera den avtalsenliga rätten (enligt AB § 5b) för alla deltidsanställda att anmäla sitt intresse för utökad tjänstgöringsgrad. Det finns systemstöd för det ändamålet som ska användas av samtliga nämnder.

Sjukfrånvaro

Stadsledningskontoret bedömer att stadens årsmål om en sjukfrånvaro på 4,4 procent delvis kommer att uppnås. Nämnderna har fortsatt fokus på korttidssjukfrånvaron då stadens totala sjukfrånvaro till hälften utgörs av sjukfrånvaro dag 2-14. Det innebär att en uppgång eller nedgång inom den perioden direkt påverkar den totala sjukfrånvaron. Stadens sjukfrånvaro i början av året fram till nu har följt den nationella utvecklingen med höga siffror för januari följt av de hittills högsta siffrorna för februari, i mars vände trenden i positiv riktning och stadens totala sjukfrånvaro sjönk till 5,4 procent.

Flertalet av stadsdelsnämnderna har påbörjat ett arbete med att identifiera framgångsfaktorer hos enheter med låg sjukfrånvaro i syfte att kunna applicera dessa på enheter med hög sjukfrånvaro. Goda exempel är Kungsholmen stadsdelsnämnd, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd samt Farsta stadsdelsnämnd. De har identifierat faktorer som kan ligga till grund för den låga sjukfrånvaron på specifika enheter. Exempel på några sådana faktorer är närvarande chefer som anpassar sitt ledarskap utifrån situationen, delaktiga och ansvarstagande medarbetare, ett öppet och inkluderande klimat samt utvecklingsmöjligheter för individen.

Indikator

Kf-mål

Utfall T1

Helt/delvis/ej uppfyllt/ingen mätning har gjorts

Bedömning/Kommentar

Sjukfrånvaro

4,4 %

5,4 %

Delvis

Majoriteten av nämnderna uppger att de kommer att uppnå sitt eget årsmål

Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Stadsledningskontoret bedömer att inriktningsmålet uppnås under året. Bedömningen baseras på att de två verksamhetsmålen prognostiseras att uppnås. Stadens budget ska vara i balans och budgethållning hos nämnderna är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige har anslagit används för avsett ändamål. Vidare ska resurser frigöras för kärnverksamheten i stadens verksamheter genom ökad produktivitet/effektivitet, bland annat genom bättre styrning och förtydligade former för uppföljning och jämförelser. Bedömningen förstärks av att även bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB bedömer att inriktningsmålet kommer att uppfyllas under året.

Budgeten är i balans

Budgethållning är en förutsättning för att de medel som kommunfullmäktige har anslagit ska räcka till. Stadens styrsystem underlättar budgethållning och det ska vara självklart att givna budgetramar hålls. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2013.

Det ekonomiska resultatet är det mått som tydligast sammanfattar stadens ekonomiska ställning. Helårsprognosen för 2013 års resultat visar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett överskott på 424,5 mnkr. Nämnderna har generellt en god budgethållning och redovisar efter resultatöverföring ett prognostiserat överskott jämfört med budget om 11,7 mnkr. Före resultatdispositioner prognostiseras en negativ budgetavvikelse om 56,4 mnkr. Några nämnder prognostiserar således ett underskott innan resultatöverföring, det vill säga att nämnderna bedömer att de förbrukar mer medel än vad som tilldelats i kommunfullmäktiges budget. Följden blir att nämnderna använder sina överskott i resultatfonderna för att få en ekonomi i balans. Stadsledningskontoret poängterar att överskott i resultatfonderna ska användas till kostnader av engångskaraktär och inte till löpande drift. De nämnder som prognostiserar underskott 2013 ska vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans. Utbildningsnämndens redovisade underskott före resultatdispositioner beror främst på att enheterna i egen regi inte anpassat organisationen efter elevförändringar och förändrade budgetförutsättningar jämfört med föregående år. Nämnden har vidtagit åtgärder för att minska underskottet. Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd redovisade ett underskott 2012 och prognostiserar ett underskott även i år. Stadsledningskontoret uppmanar Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd att vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans och därmed inte redovisa underskott i bokslut 2013. En annan nämnd med stort budgetunderskott föregående år är Skärholmen stadsdelsnämnd. Arbete med att fokusera på kostnadskontroll och restriktivitet fortgår. Underskott finns fortfarande inom nämndens äldreomsorg och inom enheten för barn och unga. Övriga områden redovisar dock små överskott och budget i balans och totalt prognostiserar nämnden en budget i balans för året. Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd prognostiserar ett underskott på 7,3 mnkr efter resultatdispositioner. Stadsledningskontoret uppmanar Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd att vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans under året och därmed inte redovisa underskott i bokslut 2013. Överförmyndarnämnden prognostiserar för helåret en negativ budgetavvikelse om 5,6 procent. Stadsledningskontoret uppmanar nämnden att vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans och därmed inte re-

dovisa underskott i bokslut 2013. Stadsledningskontoret kommer noggrant följa utvecklingen inom de nämnder som prognostiserar underskott för att se att vidtagna åtgärder ger önskad effekt.

Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

Under 2013 fortsätter arbetet med att frigöra resurser för kärnverksamheten i stadens nämnder. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva och präglas av en sund ekonomi för såväl dagens skattebetalare som för kommande generationer. Stadsledningskontoret bedömer att verksamhetsmålet kommer att uppnås helt under 2013.

Arbetet med att effektivisera stadens administrativa funktioner fortsätter. Målet är att öka effektiviteten för staden som helhet. Inom servicenämnden sker detta bland annat genom fortsatt tjänsteutveckling samt utveckling av beställarstödet. Servicenämnden har påbörjat en kartläggning av nämndernas och bolagens önskemål som en utgångspunkt för utveckling av tjänsterna samt för etablering av nya tjänsteområden. Med syftet att öka effektiviteten och minska kostnaderna för staden som helhet arbetar nämnden också kontinuerligt med att utveckla prismodeller.

E-tjänstprogrammet avslutades den 31 december 2012 och ungefär 55 tjänster har levererats. I april kom Ruttplaneraren för tung trafik och Synpunkter Stadsmiljö lanseras under våren. Under våren färdigställs sista etappen av Anordnarwebben. Socialrådgivning på webben lanseras i början av maj.

En majoritet av stadens nämnder gör bedömningen att administrationens andel av de totala kostnaderna kommer att minska under året. Genom att arbeta med lean och resultatbaserad styrning samt genom att i högre grad använda sig av it-verktyg i verksamheterna bedöms att de administrativa processerna kan effektiviseras ytterligare.

Stimulans för Stockholm

Stockholms Stadshus ABs bolag har genom kommunfullmäktiges beslut år 2009 fått i uppdrag att genomföra Stimulans för Stockholm under en femårsperiod. Projekten är fokuserade på ytterligare nyproduktion av bostäder, energisparåtgärder, tidigareläggande av eftersatt underhåll inom miljonprogramområden samt upprustning av skolor och äldreboende. Det är bostadsbolagen, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), Micasa Fastigheter i Stockholm AB och Stockholms Stads Parkerings AB som genomför stimulansprojekten. Bolagen har tillsammans satsat 11,5 mdkr i olika projekt tom 2012 varav 8,3 mdkr avser upprustning och investeringar i det befintliga beståndet och 3,2 mdkr i nyproduktion. Under 2013 beräknas ytterligare ca 2,6 mdkr satsas i fastigheterna och ca 755 mnkr i nyproduktion. Under 2013 kommer Stimulans för Stockholm avslutas vad gäller upprustningsåtgärder. Satsningen på ytterligare nyproduktionen kommer dock att förlängas till och med år 2014 på grund av förskjutningar i vissa projekt.

Investeringar i nyproduktion avser hos AB Svenska Bostäder projekt omfattande drygt 1 400 lägenheter och bolaget är även inne i en intensiv period vad det gäller ombyggnad och underhåll som har kunnat tidigareläggas genom Stimulans för Stockholm. Totalt beräknar Svenska Bostäder satsa ca 1,1 mdkr.

Åtgärderna inom ramen för Stimulans för Stockholm fortsätter hos AB Familjebostäder och omfattar ca 792 mnkr, huvudsakligen inriktat på energieffektiviseringar och nyproduktion. Utgifterna för projektet Rinkebystråket som var planerat inom ramen för Stimulans för Stockholm kommer inte belasta bolaget enligt beslut i kommunfullmäktige.

Inom det befintliga beståndet i AB Stockholmshem möjliggör Stimulans för Stockholm en kraftig utökning av både energieffektiviseringar, upprustning samt standardhöjande och trygghetsskapande åtgärder omfattande totalt ca 940 mnkr.

Resultatprognos och uppföljning av resultatbudget

I budget 2013 har förutsatts att inga nämnder begär tilläggsanslag för den löpande verksamheten under året.

Helårsprognosen för 2013 års resultat jämfört med budget visar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett överskott på 424,5 mnkr. Budgeten för verksamhetens intäkter har justerats med 10,0 mnkr till följd av utdelning från donationsstiftelser.

Resultatprognos

Prognostiserad avvikelse redovisas före resultatdispositioner

Avikelser Budget - prognos helårsutfall mnkr	T1 2013		
	Budget efter SLK's justeringar	Prognos	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	11 977,0	11 557,3	-419,7
Verksamhetens kostnader (-)	-45 628,0	-45 207,7	420,3
Avskrivningar (-)	-851,3	-910,6	-59,3
Central medelsreserv (-)	0,0	0,0	0,0
Oförutsedda behov	-644,0	-576,0	68,0
Prestationsreserv	-873,6	-873,6	0,0
Anslagsfinansierad del pension/arbetsgivaravg	-689,5	-518,1	171,4
Verksamhetens nettokostnader	-36 709,4	-36 528,7	180,7
Skatter	35 599,6	35 746,7	147,1
Begravningsavgift	133,5	134,7	1,2
Inkomstutjämning	-1 957,0	-1 889,4	67,6
Kostnadsutjämning	1 102,0	1 312,1	210,1
Regleringspost	302,9	401,0	98,1
Fastighetsavgift	1 115,9	1 071,8	-44,1
LSS-utjämning	-739,3	-764,2	-24,9
Finansiellt resultat exklusive utdelning	242,1	245,6	3,5
Jämförelsestörande finansiell post	0,0	-412,8	-412,8
Utdelning	900,0	1 100,0	200,0
Disposition begravnings-och renhållningsfond	9,8	7,7	-2,1
Summa finansiering	36 709,5	36 953,2	243,7
Årets resultat	0,1	424,5	424,4

Uppföljning av nämndernas budget	KS Budget efter SLK:s justeringar	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerig	Avvikelse före resultat- dispositioner	Avvikelse efter resultat- dispositioner	Prognos avvikelse Investeringsplan
(mnkr)					
Kommunfullmäktige m.m.	-1 372,9	-1 372,9	0,0	0,0	0,0
Revisorskollegiet	-27,7	-27,7	0,0	0,0	0,0
Servicenämnden	0,0	-1,8	-1,8	1,6	-0,5
Valnämnden	-7,0	-6,2	0,8	0,8	0,0
Stadsdelsnämnderna	-17 894,9	-18 040,5	-51,6	-29,1	36,3
Arbetsmarknadsnämnden	-664,5	-624,5	40,0	40,0	0,0
Exploateringsnämnden*	1 121,8	1 121,8	0,0	0,0	-50,0
Fastighetsnämnden	139,1	139,1	0,0	0,0	86,0
Idrottsnämnden	-540,1	-542,1	-2,0	0,0	0,7
Kulturnämnden: kulturförvalt.	-869,3	-869,3	0,0	0,0	0,0
Kulturnämnden: stadsarkivet	-50,8	-50,8	0,0	0,0	0,0
Kyrkogårdsnämnden	-131,9	-126,8	5,1	5,1	-22,7
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	-81,7	-81,7	0,0	0,0	0,0
Socialnämnden	-731,2	-733,0	-1,8	-1,8	0,0
Stadsbyggnadsnämnden	-173,8	-173,8	0,0	0,0	1,3
TRN: trafik och gatuverksamheten	-725,6	-725,6	0,0	0,0	0,0
TRN: renhållningsverksamheten	-11,4	-14,4	-3,0	-3,0	0,0
Utbildningsnämnden	-13 620,9	-14 156,8	-40,2	0,0	10,8
Äldrenämnden	-210,2	-210,2	0,0	0,0	0,0
Överförmyndarnämnden	-34,1	-36,0	-1,9	-1,9	0,0
Summa nämnder	-35 887,1	-36 533,2	-56,4	11,7	61,9

*Exploateringsnämndens prognostiserade avvikelse inkl. exploateringsinkomster uppgår till 0 mnkr

Nämnderna prognostiserar efter tillstyrkta budgetjusteringar och övriga korrigeringar ett underskott jämfört med budget på 56,4 mnkr. I avvikelserna ingår ett underskott för avskrivningar på 59,3 mnkr samt ett underskott på internräntor om 7,7 mnkr. Efter överföring av resultatensheternas resultat prognostiseras ett överskott på 11,7 mnkr.

Beräknad överföring av resultatenheternas resultat till 2014

Nämndernas överförda överskott från 2012 till 2013 uppgick till 392,7 mnkr. I tertialrapport 1 har nämnderna beräknat överföra ett nettoöverskott på 324,6 mnkr till 2014, varav stadsdelsnämnderna 187,6 mnkr. Nämndernas totala uttag från resultatfonderna uppgår i tertialrapport 1 till 68,1 mnkr och finansieras genom centralt avsatta medel för oförutsedda behov.

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd begär avveckling av en resultatenhet inom förskoleverksamheten från och med den 1 juli 2013. Stadsdelsområdets kraftiga utbyggnad och tillväxt har medfört att organisationen av förskoleenheterna har behövt justeras. En översyn gjordes under 2012 för att få en organisation bättre lämpad för dagens behov för såväl brukare, medarbetare och chefer och förskolorna delades in i fyra geografiska områden. En uppföljning har emellertid visat på behov av ytterligare justeringar för att ge jämnare förutsättningar för resultatenheterna. Stadsdelsnämnden begär därför avveckling av en resultatenhet för att minska antalet resultatenheter från fyra till tre. Stadsledningskontoret tillstyrker avvecklingen.

Skarpnäck stadsdelsnämnd

Resultatenheten Björkhagen/Hammarbyhöjdens förskolor omfattar ett stort geografiskt område. Staden har påbörjat ett programarbete för Hammarbyhöjden och Björkhagen. En given inriktning för programmet är att skapa förutsättningar för nya bostäder, men även förskolor och andra verksamhetslokaler. Skarpnäck stadsdelsnämnd delar enheten i två från och med 1 maj 2013. Den nya resultatenheten kommer att heta Hammarbyhöjdens förskolor och den gamla ändras namn till Björkhagens förskolor. Skälet för delningen är att enheten i dagsläget är relativt stor. Skarpnäck stadsdelsnämnd begär därmed att få inrätta en ny resultatenhet. Stadsledningskontoret tillstyrker inrättandet av ny resultatenhet.

Mnkr	KS Budget efter SLK:s justeringar	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerig	Avvikelse före resultat- dispositioner	Avvikelse efter resultat- dispositioner	Prognos avvikelse Investerings- plan
Stadsdelsnämnd Rinkeby-Kista	-1 284,7	-1 299,9	-4,1	0,0	5,0
Stadsdelsnämnd Spånga-Tensta	-996,2	-973,7	0,2	0,0	-0,6
Stadsdelsnämnd Hässelby-Vällingby	-1 581,8	-1 615,8	-33,0	-29,8	-0,6
Stadsdelsnämnd Bromma	-1 287,1	-1 293,4	-1,5	0,0	8,4
Stadsdelsnämnd Kungsholmen	-1 046,6	-1 058,5	-4,2	0,1	-0,1
Stadsdelsnämnd Norrmalm	-964,7	-961,6	1,0	0,0	5,3
Stadsdelsnämnd Östermalm	-1 186,3	-1 178,1	3,9	5,9	4,4
Stadsdelsnämnd Södermalm	-2 025,8	-2 033,6	0,0	2,0	7,9
Stadsdelsnämnd Enskede-Årsta-Vantör	-2 086,4	-2 092,3	-8,5	-7,3	1,6
Stadsdelsnämnd Skarpnäck	-986,8	-1 009,5	-0,2	0,0	-0,2
Stadsdelsnämnd Farsta	-1 324,2	-1 337,9	-0,9	0,0	-0,2
Stadsdelsnämnd Älvsjö	-522,9	-531,1	-1,8	0,0	1,4
Stadsdelsnämnd Hägersten-Liljeholmen	-1 608,9	-1 657,0	-2,8	0,0	-0,5
Stadsdelsnämnd Skärholmen	-992,5	-998,2	0,3	0,0	4,5
Summa stadsdelsnämnder	-17 894,9	-18 040,5	-51,6	-29,1	36,3

Mnkr	KS Budget efter SLK:s justeringar	Prognos på årsutfall efter SLK:s korrigerig	Avvikelse före resultat- dispositioner	Avvikelse efter resultat- dispositioner
mnkr				
Nämnd- och förvaltningsadministration	-554,3	-536,6	17,7	17,7
Individ- och familjeomsorg	-1 751,7	-1 772,5	-20,8	-20,6
<i>varav socialpsykiatri</i>	<i>-467,1</i>	<i>-473,4</i>	<i>-6,3</i>	<i>-6,1</i>
Stadsmiljöverksamhet	-193,6	-188,5	5,1	5,1
avskrivningar	-38,3	-38,0	0,3	0,3
internräntor	-18,9	-19,1	-0,2	-0,2
Förskoleverksamhet	-4 186,6	-4 248,3	-10,0	7,6
Äldreomsorg	-6 561,1	-6 569,6	-8,5	-6,4
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	-3 002,9	-3 089,6	-44,4	-41,6
Kultur - och föreningsverksamhet	-284,4	-275,5	8,9	8,9
Arbetsmarknadsåtgärder	-80,7	-81,3	-0,6	-0,6
Ekonomiskt bistånd	-1 165,4	-1 205,0	-39,6	-39,6
<i>varav handläggare</i>	<i>-261,5</i>	<i>-264,1</i>	<i>-2,6</i>	<i>-2,6</i>
Övrig verksamhet	-56,9	-16,6	40,4	40,4
Summa verksamheter	-17 894,9	-18 040,5	-51,6	-29,1

Nedan kommenteras ekonomiska prognoser per verksamhetsområde. Vidare kommenteras de nämnder som prognostiserar större avvikelser än +/- 1 procent mot nämndens budget eller där det finns andra skäl för kommentarer. Nämnder som prognostiserar underskott uppmanas att vidta åtgärder för en ekonomi i balans bokslut 2013.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

Prognosen visar ett underskott på 20,6 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar ca 1,2 procent av nettobudgeten. Tre stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och nio stadsdelsnämnder prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Störst underskott prognostiserar Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd med 5,5 mnkr samt Farsta stadsdelsnämnd med 5,5 mnkr. Underskotten beror främst på ökade externa placeringar på HVB-hem, SIS-institutioner och i externa familjehem.

Stadsmiljö

Prognosen visar ett överskott på 5,1 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar ca 2,6 procent av nettobudgeten. Sju stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och två stadsdelsnämnder prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvi-

kelse mot budget. Störst underskott prognostiserar Östermalm stadsdelsnämnd med 1,0 mnkr. Underskotten beror främst på ökat underhållsbehov i förhållande till budgettilldelning.

Förskola

Prognosen visar ett överskott på 7,6 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar ca 0,2 procent av nettobudgeten. Fem stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och tre stadsdelsnämnder prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelser mot budget. Största överskott prognostiserar Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd med 7,2 mnkr. Störst underskott prognostiserar Bromma stadsdelsnämnd med 1,9 mnkr.

Äldreomsorg

Prognosen visar ett underskott på 6,4 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar ca 0,1 procent av nettobudgeten. Sju stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och sex stadsdelsnämnder prognostiserar underskott och en stadsdelsnämnd prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Störst överskott prognostiserar Östermalm stadsdelsnämnd med 11,0 mnkr samt Älvsjö stadsdelsnämnd med 7,2 mnkr. Största underskotten visar Hägersten-Liljeholmen stadsdelsnämnd med 12,0 mnkr och Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd med 9,2 mnkr. Underskotten beror främst på högre kostnader än budgeterat för hemtjänst och vård- och omsorgsboende samt merkostnader för tomma servicehusplatser.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Prognosen visar ett underskott på 41,6 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar ca 1,4 procent av nettobudgeten. Fem stadsdelsnämnder prognostiserar överskott och åtta stadsdelsnämnder prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Största underskott prognostiserar Hässelby- Vällingby stadsdelsnämnd med 16,5 mnkr samt Rinkeby- Kista stadsdelsnämnd med 6,7 mnkr. Underskotten beror främst på att nämnderna betalar för dyra placeringar i boenden som inte är anslutna till LOV.

Kultur och förening

Prognosen för verksamhetsområde kultur och förening visar ett överskott på 8,9 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar ca 3,1 procent av nettobudgeten. Sex stadsdelsnämnder redovisar ett överskott, sju stadsdelsnämnder redovisar ingen avvikelse mot budget och en nämnd redovisar underskott. Det största överskottet redovisar Norrmalm stadsdelsnämnd med 3,9 mnkr.

Arbetsmarknadsåtgärder

Prognosen visar ett underskott på 0,6 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar ca 0,7 procent av nettobudgeten. En stadsdelsnämnd prognostiserar överskott och fyra stadsdelsnämnder prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Största underskott prognostiserar Skärholmen stadsdelsnämnd med 0,9.

Ekonomiskt bistånd

Prognosen visar ett underskott på 39,6 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar ca 3,4 procent av nettobudgeten. En stadsdelsnämnd prognostiserar överskott och elva stadsdelsnämnder prognostiserar underskott, resterande stadsdelsnämnder prognostiserar ingen avvikelse mot budget. Störst underskott prognostiserar Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd med 8,1 mnkr, Spånga-Tensta stadsdelsnämnd med 7,7 mnkr och Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd med 7,0 mnkr. Underskotten beror främst på ökad arbetslöshet och anhöriginvandring.

Valnämnden

Valnämnden prognostiserar ett överskott på 0,8 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 11,4 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror på att nämndens kostnader för valförberedelser prognostiseras bli lägre än budgeterat.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden prognostiserar ett överskott på 40,0 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 6,1 procent av nämndens driftbudget netto. Överskottet beror på en ökning av kommunplacerade flyktingar som ökar intäkterna av statsbidrag för flyktingmottagande. Den ökning av kommunplacerade flyktingar som konstaterades i slutet av 2012 har fortsatt under 2013. Ökningen leder till ökade intäkter i form av en generalschablon till arbetsmarknadsnämnden. Arbetsmarknadsnämnden prognostiserar att statsbidraget för flyktingmottagandet kommer att uppgå till cirka 100 mnkr 2013, vilket är cirka 40 mnkr högre än nämndens intäktskrav.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämnden prognostiserar ett överskott på 5,1 mnkr. Avvikelsen motsvarar 3,9 procent av nämndens driftbudget. Överskottet beror främst på att kapitalkostnaderna beräknas bli lägre än budget på grund av förseningar inom investeringsprojekten. Skogskrematoriet beräknas bli invigt i höst.

Trafik- och renhållningsnämnden

Renhållningsverksamheten prognostiserar ett underskott på 3,0 mnkr på grund av minskade intäkter. Avvikelsen motsvarar 2,2 procent av nämndens driftbudget. Stadsledningskontoret konstaterar att nämndens underskott ska finansieras via renhållningsfonden och ska föregås av ett kommunfullmäktigebeslut.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden prognostiserar ett underskott på 1,9 mnkr efter resultatdispositioner, vilket motsvarar 6,5 procent av nämndens driftbudget netto. Avvikelsen beror främst på ökade arvodeskostnader. Stadsledningskontoret uppmanar överförmyndarnämnden att vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans under året och därmed inte redovisa underskott i bokslut 2013. Stadsledningskontoret kommer noggrant följa utvecklingen inom överförmyndarnämnden för att se att vidtagna åtgärder ger önskad effekt.

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd prognostiserar ett underskott på 7,3 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 0,4 procent av nämndens driftbudget. Underskottet beror främst på avvikelser inom individ- och familjeomsorg, äldreomsorg samt funktionsnedsättning. Stadsledningskontoret uppmanar Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd att vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans under året och därmed inte redovisa underskott i bokslut 2013. Stadsledningskontoret kommer noggrant följa utvecklingen inom Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd för att se att vidtagna åtgärder ger önskad effekt.

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Nämnden prognostiserar ett underskott om 29,8 mnkr efter resultatdispositioner. Avvikelsen motsvarar 1,9 procent av budget. Betydande underskott finns inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning, äldreomsorg samt ekonomiskt bistånd. Även om nämnden uppvisar ett kraftigt underskott så är det nära nog en halvering mot det underskott som uppvisades i 2012 års bokslut. Stadsledningskontoret uppmanar Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd att vidta åtgärder för att uppnå en ekonomi i balans och därmed inte redovisa underskott i bokslut 2013. Stadsledningskontoret kommer noggrant följa utvecklingen inom Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd för att se att vidtagna åtgärder ger önskad effekt.

Finansiering

Svagare lönesummeutveckling

Stockholms stads intäkter består huvudsakligen av skatteintäkter som i sin tur beror på skatteunderlaget i staden, men också på skatteunderlaget i riket och det kommunala utjämnings-

stemet. Skatteunderlagets storlek är direkt kopplat till lönesummans utveckling¹, det vill säga löneökningar och sysselsättning (mätt som antalet arbetade timmar).

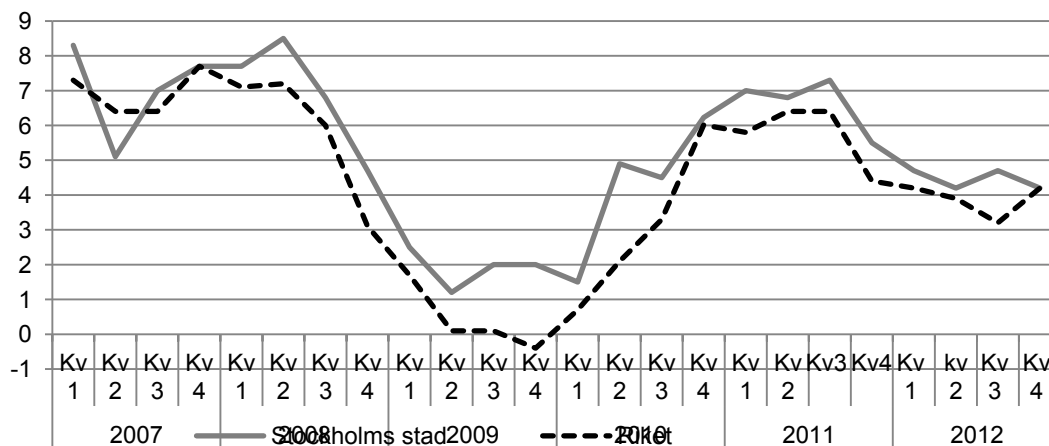
Ekonomi i Stockholm fortsätter att växa, men takten dämpas. Under fjärde kvartalet 2012 ökade lönesumman med 4,2 procent jämfört med motsvarande kvartal 2011. Det är tydligt att tillväxttakten under de fyra senaste kvartalen har avtagit, vilket visar på en avmattning i konjunkturen. Utvecklingen i riket och de övriga storstadslänen följer samma mönster. Lönesumman i Stockholms stad steg med 4,4 procent under 2012 jämfört med 2011. I riket totalt sett steg lönesumman med 3,9 procent, vilket också var en tydlig försämring jämfört med året innan.

---

¹ Ungefär tre fjärdedelar av det kommunala skatteunderlaget utgörs av lönesumman i samhället.

Utveckling av lönesummor

Lönesummor, procentuell förändring jämfört med motsvarande kvartal året innan

Källa: SCB

Sysselsättning och arbetslöshet

Första kvartalet 2013 var 15 800 fler personer sysselsatta i Stockholms stad jämfört med motsvarande kvartal föregående år, vilket är en ökning med 3,3 procent. Sysselsättningen i Stockholms stad har utvecklats positivt genom hela konjunkturedgången. Trots detta har arbetslösheten ökat något. Första kvartalet 2013 var 6,7 procent av arbetskraften arbetslösa. Detta förklaras av att befolkningen i aktiv ålder (15-74 år) samtidigt ökat markant.

**Sysselsättning och arbetslöshet
Stockholm stad**

2012

2013

Kv. 1

Kv. 2

Kv. 3

Kv.4

Kv. 1

Arbetslösa i förhållande till arbetskraften

6,2 %

7,6 %

6,8 %

6,2 %

6,7 %

Relativ sysselsättningstillväxt

2,3 %

2,1 %

2,1 %

3,3 %

3,3 %

Källa: SCB, AKU internationell definition 15-74 år

Skatter, slutavräkningar och utjämning m.m.

I den senaste prognosen för 2013 beräknas stadens sammanlagda finansiering ge ett överskott motsvarande 243,7 mnkr jämfört med budget. Finansieringen exklusive finansiella poster förväntas bli 453,0 mnkr högre än budgeterat på grund av en starkare skatteunderlagsutveckling (147 mnkr) samt ett bättre utfall än väntat från utjämningen. Jämfört med budget blir den prognostiserade avgiften till inkomstutjämningen 67,6 mnkr lägre. Den definitiva beräkningen av kostnadsutjämningen för bidragsåret 2013 visar samtidigt att staden erhåller 210,1 mnkr mer än budgeterat, bland annat eftersom ersättningen för eftersläpningseffekter stigit till följd av den starka befolkningstillväxten. Även regleringsposten prognostiseras bli högre än budgeterat på grund av en större omslutning i inkomstutjämningen. Prognosen för fastighetsavgiften har sänkts till följd av sänkt fastighetsavgift för hyreshusenheter från den 1 januari 2013. Avgiften i LSS-utjämningen för år 2013 har ökat något till följd av att folkmängden justerats per den 1 november 2012.

Prognosen för det finansiella resultatet visa en positiv avvikelse om 3,5 mnkr. Därutöver belastas det finansiella resultatet med en engångskostnad till följd av sänkt diskonteringsränta för pensionsskulden (-412,8 mnkr). Staden har erhållit en aktieutdelning från AB Fortum Värme Holding om 200 mnkr, vilket bidrar till den positiva avvikelsen. Den sammantagna effekten blir att stadens finansiering förbättras med 243,7 mnkr jämfört med vad som angavs i budgeten för år 2013.

Stadens finansiering – prognos T1 2013**Mnkr****Budget
Prognos
Avvikelse T1****2013****2013**

Cirk.13:17

Skatter	35 599,6
	35 746,6
	147,0
<i>varav slutavräkningar</i>	
	-172,0
Begravningsavgift	133,5
	134,7
	1,2
Inkomstutjämnning	-1 957,0
	-1 889,4
	67,6
Kostnadsutjämnning	1 102,0
	1 312,1
	210,1
Regleringspost	302,9
	401,0
	98,1
Fastighetsavgift	1 115,9
	1 071,8
	-44,1
LSS-utjämnning	-739,3
	-764,2
	-24,9
Finansiellt resultat (exkl. utdelning)	242,1
	245,6
	3,5
Jämförelsestörande finansiell post	-412,8
	-412,8

Utdelning	900,0
	1 100,0
	200,0
Disposition begravnings- och renhållningsfond	9,8
	7,7
	-2,1
TOTAL FINANSIERING	36 709,5
	36 953,2
	243,7

Investeringar

Investeringsutgifterna netto per 30 april 2013 uppgår till 667,0 mnkr, vilket är en minskning med 763,8 mnkr jämfört med samma period föregående år. Minskningen förklaras i huvudsak av att exploateringsnämnden och fastighetsnämnden redovisar ett lägre utfall för perioden.

Helårsprognosen för 2013 uppgår till 5 066,5 mnkr inklusive central medelreserv 4, vilket är 61,9 mnkr lägre än budgeterat. Förskjutning framåt i tiden av fastighetsnämndens projekt Samverkanscentralen är den enskilt största förklaringen till avvikelsen.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämndens investeringsplan 2013 uppgår efter stadsledningskontorets justeringar till netto 2 860,0 mnkr. Nämndens bedömning är att utgifterna för projekten kan inrymmas inom beslutad budget för 2013. Jämfört med verksamhetsplan 2013 har dock ett antal förskjutningar inom projekten uppkommit men dessa förskjutningar bedöms inte påverka investeringsbudgeten totalt.

Exploateringsnämnden bedömer att markförsäljning i samband med exploatering kommer uppgå till 690,0 mnkr, vilket är 600,0 mnkr lägre än vad nämnden prognostiserade i verksamhetsplan 2013. Orsaken är förskjutningar inom investeringsplanen vilket medför senareläggning av markförsäljningar i huvudsak till år 2014. För att tydliggöra kopplingen mellan investeringsutgifterna och det ökade lönsamhetskravet ingår den del av inkomsterna som utgör bokförda värden i budgetramen för exploateringsnämndens investeringar.

I ärendet Avstämning av mål och budget för 2013 angavs att *"Exploateringsnämndens investeringsbudget 2013 uppgår till netto 2 804,0 mnkr. Detta inkluderar exploateringsinkomster (motsvarande bokförda värden) om 106,0 mnkr vilket är nägot lägre än de 120,0 mnkr som kommunfullmäktige budgeterat. Detta innebär att nämndens nettobudget avviker från budget med 14,0 mnkr. Utifrån exploateringsnämndens verksamhetsplan anser stadsledningskontoret att en justering av utgiftssidan med motsvarande belopp bör göras och föreslår därför att denna budgetjustering görs i samband med tertialrapport 1 om nämndens prognos medger detta."* Den bokförda andelen av försäljningarna bedöms per tertialrapport 1 uppgå till cirka 70,0 mnkr, vilket innebär en avvikelse jämfört med kommunfullmäktiges budget om 50,0 mnkr. Avvikelser avseende bokförda värden förklaras generellt av förskjutningar samt att de bokförda värdenas andel är relativt svåra att prognostisera. Stadsledningskontoret föreslår därför att exploateringsnämndens budget justeras med 50,0 mnkr så att de budgeterade exploateringsinkomsterna uppgår till 70,0 mnkr samt att motsvarande justering görs för utgifterna, det vill säga investeringsutgifterna sänks med 50,0 mnkr.

Trafik- och renhållningsnämnden

Trafik- och renhållningsnämnden prognostiserar en investeringsbudget i balans, med 30,9 mnkr i ökade utgifter och inkomster för trafik- och gatuverksamheten. Nämndens ökade in-

komster avser framförallt medfinansiering från Trafikverket för trafiksäkerhets- och cykelprojektet.

Trafik- och renhållningsnämndens investeringsbudget för 2013 uppgår till netto 945,0 mnkr för trafik- och gatuverksamheten. Den långsiktiga investeringsramen har höjts från 2012 års nivå i syfte att inrymma investeringar i cykelplanen så att cykelåtgärder motsvarande 700,0 mnkr har genomförts vid utgången av 2018. Dessa ska under 2013 uppgå till 120,0 mnkr. För att uppfylla kommunfullmäktiges prioriteringar på kortare sikt har nämndens investeringsbudget utökats med 205,0 mnkr 2013, varav 200,0 mnkr för att säkerställa påbörjandet av renoveringsåtgärder och förstärkningsarbeten av Sergels Torg. I verksamhetsplanen har trafik- och renhållningsnämnden endast avsatt 140,0 mnkr

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämndens investeringsbudget uppgår, efter stadsledningskontorets justeringar, till 612,0 mnkr. Nämnden prognostiserar en investeringsutgift som är 86,0 mnkr lägre. Det är främst förskjutning framåt i tiden av Samverkanscentralen med netto 95,0 mnkr som förklarar avvikelsen. I avvikelsen om 95,0 mnkr ingår begärd utökning med 49,0 mnkr för planeringsmedel avseende Samverkanscentralen. Stadsledningskontoret kommer att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att godkänna utökningen i samband med tertialrapport 2. Det innebär att planeringsmedlen ökar från 57,0 mnkr till 106,0 mnkr. Detta påverkar emellertid inte totalbudgeten som ligger kvar på tidigare beslutad nivå om 1 670,0 mnkr. Projektet har krävt en längre planeringstid än förväntat. Främst beror detta på att det varit nödvändigt att ta fram fler alternativa byggnadsgestalter jämfört med vad som kunde förväntas. För att kunna styra totalentreprenaden och säkerställa slututgiften för projektet bedömer fastighetsnämnden att det krävs ytterligare planering inom ett flertal expertområden. Fastighetsnämndens bedömning är att avvikelsen från ursprunglig investeringsbedömning för planeringsskedet kommer att bidra till en lägre ekonomisk risk i genomförandeskedet. Förslag till genomförandebeslut för Samverkanscentralen planeras till fastighetsnämnden den 22 oktober 2013. Startavtal med preliminära hyresavtal planeras att vara klart till september 2013 för inledning av beslutsprocesser. Byggstart planeras till mars 2014 och första inflyttning till hösten 2016.

Nämnden har begärt 2,2 mnkr för tillgänglighetsåtgärder på Stora Sköndal. Stadsledningskontoret tillstyrker att investeringsbudgeten för idrottsfastigheter utökas med 2,0 mnkr.

Kyrkogårdsnämnden

Kyrkogårdsnämndens investeringsbudget uppgår, efter stadsledningskontorets justeringar, till 94,6 mnkr. Nämnden prognostiserar en investeringsutgift som är 22,7 mnkr högre. Det är främst ökade utgifter för det nya Skogskrematoriet som är orsaken till avvikelsen. Stadsledningskontoret tillstyrker att nämnden får 2,3 mnkr i ökad investeringsbudget för tillgänglighetsåtgärder.

Medfinansiering

För att kunna genomföra angelägna satsningar på väg- och spårtrafiken i Stockholm är staden medfinansiär i ett antal stora statliga infrastrukturprojekt. Under 2013 beräknas staden göra utbetalningar för Citybanan, Trafikplats Lindhagensgatan samt överdäckning av E18 vid Tensta och Rinkeby med sammanlagt cirka 300 mnkr.

Fastighetsförsäljningar

Försäljningsbetinget för exploateringsnämnden uppgår till 200 mnkr och avser försäljning av mark utanför kommungränsen och friköp av tomträttsmark. Per tertialrapport 1 har nämnden bokfört 275,8 mnkr och helårsprognosen uppgår till 450,0 mnkr. Försäljning av mark utanför kommungränsen bedöms uppgå till 380 mnkr och friköp av tomträttsmark till 70 mnkr.

Fastighetsnämnden bedömer att försäljningsinkomsterna för 2013 uppgår till cirka 250 mnkr. Realisationsvinsterna beräknas till cirka 180 mnkr. Försäljningarna avser bland annat Klamparen 8 och Våghalsen 12.

Investeringar inom bolagskoncernen Stockholms Stadshus AB

I prognosen beräknas den totala investeringsvolymen för bolagskoncernen uppgå till ca 8,7 mdkr. Detta är ca 700 mnkr lägre än budget och det främsta skälet är förskjutningar av bostadsbolagens nyproduktionsprojekt. Stockholms Hamn AB har även en förskjutning av investeringsvolymen om ca 280 mnkr, detta beror på den utdragna processen i Mark- och miljödomstolen för projekt Stockholm-Norvik.

Bostadsbolagens samlade investeringsprognos för år 2013 är drygt 5 000 mnkr och ligger ca 550 mnkr under den budgeterade investeringsvolymen. AB Svenska Bostäder visar en avvikelse på drygt 250 mnkr beroende på förskjutningar i nybyggnadsprojekt. Även AB Stockholmshem har förskjutningar orsakade av att ett större projekt har överklagats till Mark- och miljödomstolen.

Infrastrukturbolagen Stockholm Vatten AB, Stockholms Hamn AB och AB Stokab prognostiserar investeringar om cirka 1,3 mdkr för år 2013, vilket är ca 250 mnkr lägre än budget. Det beror främst på den utdragna processen i Mark- och miljödomstolen för projekt Stockholm-Norvik och att projekt industrispår Värtan är försenat, detta på grund av en överklagad upphandling.

Micasa Fastigheter i Stockholm AB, Skolfastigheter i Stockholm AB (SISAB), Stockholm Globe Arena Fastigheter AB, S:t Erik Markutveckling AB och Stads Parkerings AB prognostiserar att göra investeringar i sina fastigheter och anläggningar om cirka 2,4 mdkr för år 2013, vilket är en ökning med 200 mnkr jämfört med budget. Micasa Fastigheter i Stockholm AB arbetar vidare med Äldrelyftet, den miljardsatsning staden gör för att under en tioårsperiod förbättra boendestandarden för de som bor i stadens äldreboenden.

Stockholm Globe Arena Fastigheter AB driver projektet Tele2 Arena som är koncernens enskilt största investeringsprojekt. Projektet följer inte ursprunglig tidplan, varför en förskjutning har skett av investeringsutgifter för 2013 från 800 mnkr till 900 mnkr. De direkta kostnader som uppstår för förseningen bedöms täckas av avtalat vite, varför prognosen pekar på att projektet följer budget om 2 480 mnkr i enlighet med genomförandebeslut.

Bostadsbolagens nyproduktion

Bostadsbolagen indikerar en nyproduktionsvolym om ca 1 213 lägenheter inför 2013 och uppfyller därmed inte fullt ut målsättningen om 1 500 lägenheter. Både AB Svenska Bostäder och AB Familjebostäder prognostiserar nyproduktion som understiger målet medan AB Stockholmshem indikerar att bolaget inför 2013 kommer att klara målsättningen.

Budgetjusteringar med mera

I budget 2013 har kommunfullmäktige fördelat medel till nämnderna. Det innebär att det inte finns några ytterligare resurser avsatta centralt för nämndernas löpande verksamheter utöver prestationsförändringar och omstruktureringar. Stadsledningskontoret tillstyrker 50,0 mnkr för ökade nettokostnader för driftverksamheten. Medlen finansieras enligt följande:

(Mnkr)

Central medelsreserv: 2. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov	17,3
Utdelning från donationsfonder	10,0
Totalt	27,3

Därutöver har omfördelning av centralt budgeterade medel under kommunstyrelsen m.m. skett med 22,7 mnkr. Specifikation av tillstyrkta budgetjusteringar framgår av bilaga 1.

Ur central medelsreserv: 4. Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter i 2013 års budget har medgetts budgetjustering för ökade utgifter inom investeringsplanen med 50,0 mnkr.

Central medelsreserv

Hemlösa

I Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov har 10,0 mnkr reserverats för utveckling av boendeanternativ och dagverksamheter för hemlösa. Stadsdelsnämnderna kan söka medel för start av nya verksamheter. I samband med tertialrapport 1 inkom ansökningar om totalt 9,3 mnkr. Totalt beviljas budgetjustering om 4,0 mnkr, fördelning av medel framgår av bilaga 1.

Sommarkoloniverksamhet

Stadsdelsnämnderna tillförs totalt 10,0 mnkr för sommarkoloniverksamhet under 2013. Stadsledningskontoret föreslår att dessa medel finansieras genom avkastning från donationer. Fördelning framgår av bilaga 1.

Då antalet ansökande ungdomar till sommarkolloverksamheten minskat uppmanas nämnderna att använda en del av pengarna till övriga sommaraktiviteter som arrangeras utav nämnderna själva eller i samarbete med frivilligorganisationer. I enlighet med budget 2013 ska stadsdelsnämnderna utveckla sitt samarbete med frivilligorganisationerna kring denna verksamhet. I verksamhetsberättelse 2013 ska stadsdelsnämnderna redogöra för hur medlen har använts.

Medel för effektiv bostadsproduktion

Från och med budget 2012 höjdes ambitionen för bostadsbyggandet och staden ska planera för ett årligt tillskott på 5 000 bostäder. I Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov finns 50,0 mnkr avsatta för driftåtgärder som nämnden inte har möjlighet att prioritera inom ordinarie budget och som är avsedda att användas för att säkerställa att den högre ambitionen för bostadsbyggandet kan nås och bibehållas över tid. Nämnderna har i tertialrapport 1 begärt 10,0 mnkr avseende budgetjusteringar för effektiv bostadsproduktion. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 8,0 mnkr. Fördelning framgår av bilaga 1.

Naturreservat

Arbetet med inrättande av nya naturreservat fortsätter under 2013. I *Central medelsreserv 2: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda behov* har 3,0 mnkr reserverats för direkta kostnader i samband med inrättandet av nya naturreservat eller förbättring av skötseln av befintliga. Nämnderna har i tertialrapport 1 begärt budgetjusteringar med 8,9 mnkr avseende kostnader för naturreservat. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 3,0 mnkr. Fördelning framgår av bilaga 1.

Tillgänglighetsinvesteringar

I *Central medelsreserv 4: Till kommunstyrelsens förfogande för oförutsedda investeringsutgifter* har utgifter för tillgänglighetsinvesteringar om totalt 50,0 mnkr reserverats för 2013. Medlen är avsedda att användas för att slutföra tidigare planerade projekt eller av andra skäl åtgärda brister som inte kan inrymmas inom nämndens ordinarie investeringsbudget. Åtgärderna ska vara möjliga att genomföras under 2013.

Nämnderna har i tertialrapport 1 begärt budgetjusteringar med 57,6 mnkr avseende utgifter för tillgänglighetsinvesteringar. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 50,0 mnkr. Fördelning framgår av bilaga 1.

Fördelning av centralt avsatta medel under kommunstyrelsen m.m.

Vackra Stockholm

I budget 2013 beslutades att en omfattande satsning på feriejobb ska göras. Detta sker inom ramen för Vackra Stockholm där staden ska identifiera begränsade projekt som kan hjälpa till att försköna stadsmiljön. Arbetet ska löpa under minst två år med start sommaren 2013 och i de olika upprustningsprojekten ska feriearbetare engageras. Nämnderna har i tertialrapport 1 begärt budgetjusteringar med 8,1 mnkr inom ramen för Vackra Stockholm. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 6,2 mnkr. Fördelning framgår av bilaga 1.

Avveckling och omstrukturering av lokaler

Nämnderna har begärt budgetjusteringar med 14,2 mnkr för ökade kostnader för avveckling och omstrukturering av lokaler med mera. Stadsledningskontoret tillstyrker budgetjustering med 13,8 mnkr. Ansökningar om 0,4 mnkr avstyrks.

Tillfälligt bidrag för tomgångshyror i samband med omstrukturering av servicehus för annat ändamål eller avveckling

En nämnd har begärt budgetjustering med 2,7 mnkr för tomgångshyror i samband med omstrukturering av servicehus för annat ändamål eller avveckling vilket stadsledningskontoret tillstyrker.

Förskolor med hög hyra

Medel har reserverats för bidrag till nämnder med hög förskolehyra. Ingen ansökan görs, stadsledningskontoret föreslår bidrag efter avläsning i stadens lokaladministrativa system LOIS. Efter avläsning beräknas bidrag om 8,5 mnkr för första halvåret 2013. Budgetjustering sker samlat för helår, i samband med och efter avläsning för andra halvåret, i tertialrapport 2.

Disposition av i tidigare bokslut avsatta medel

Stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler

Nämnderna har begärt bidrag om 45,6 mnkr. Under förutsättning att utbyggnaden innebär nytillkomna avdelningar i kommunal regi som ger ett faktiskt tillskott av varaktiga platser och i övrigt uppfyller kraven för bidrag, tillstyrker stadsledningskontoret bidrag om 42,4 mnkr. Ansökan om bidrag om 3,2 mnkr avstyrks. Utbetalning av beviljade bidrag sker mot begäran, faktura, från nämnderna och efter kontroll i samband med att verksamheterna öppnar. Beslut om beviljade medel gäller tidsbegränsat längst till och med 2014.

Ytterstadsarbete

Kommunstyrelsen har för ytterstadsarbetet reserverat medel i stadens bokslut. Projekt som arbetar i linje med visionen och handlingsplanen ska kunna tilldelas ekonomiska medel. Resultaten från projekten ska kunna inordnas i den ordinarie verksamheten. Medel avsätts inte till investeringar eller till arbeten inom ordinarie verksamhet som saknar finansiering. Stadens nämnder ansöker om ytterstadsmedel i samband med verksamhetsplaner, tertialrapporter samt verksamhetsberättelser.

Stadsledningskontoret föreslår att projekt i bilaga 1 beviljas ytterstadsmedel, sammanlagt 21,6 mnkr. Medel regleras efter godkännande genom fakturering till stadsledningskontoret.

Akademiker för Rinkeby har den 6 februari 2013 direkt till stadsledningskontoret inkommit med en ansökan om ytterstadsmedel för verksamheten i Rinkebyakademien, dnr 319-96/2013. Verksamheten har finansierats med ytterstadsmedel sedan tidigare och därför har ansökan skickats direkt till stadsledningskontoret som remitterat ansökan till utbildningsförvaltningen för synpunkter. Utbildningsförvaltningen anser att verksamheten vid Rinkebyskolan bör fortgå, men med skolan som huvudman. Akademiker för Rinkeby har under den tid som projektet Rinkebyakademien pågått inte lyckats presentera en modell för en framtida permanent lösning för akademiens organisation, finansiering och uppföljning. Utbildningsförvaltningen menar därför att verksamheten bör övergå i egen regi. Insatser som syftar till att öka elevernas kunskaper, resultat och möjligheter att få kontakter i näringslivet bör stöttas och svarar väl mot Vision Järva 2030 och stadens budget för 2013. Stadsledningskontoret föreslår därför att Rinkebyskolan, genom utbildningsnämnden, beviljas medel för verksamheten under läsåret 2013/14, vilket framgår i bilaga 1. Utbildningsnämnden uppmanas inför kommande läsår att, inom nämndens budget, ta fram en plan för finansiering av verksamheten i Rinkebyakademien.

Omslutningsförändringar

Nämnderna redovisar omslutningsförändringar för ökade kostnader och intäkter med 841,6 mnkr, varav 234,5 mnkr inom stadsdelsnämnderna. Nämndernas budgetar justeras med motsvarande belopp, bilaga 1.

Exploateringsnämnden redovisar omslutningsförändringar för minskade utgifter och exploateringsinkomster med 50,0 mnkr. Exploateringsnämndens investeringsplan justeras med motsvarande belopp, bilaga 1.

Beslut som avvaktas till tertialrapport 2

Renovering och ombyggnad av fastigheten Beridarebanan 10, Hötorgshallen. Reviderat genomförandebeslut, dnr 302-289/2013

Kommunfullmäktige fattade den 21 juni 2010 genomförandebeslut avseende renovering och ombyggnad av fastigheten Beridarebana 10, Hötorgshallen till en total utgift om 85 mnkr. En viktig målsättning med projektet var att öppna upp gatuplanet med nya gångstråk och få in fler enheter med handel av saluhallskaraktär. Saluhallen får med detta också en bättre annonsering mot Hötorget, Sergelgatan och Slöjdgatan.

För bland annat utökade entreprenad- och byggherrekostnader begärde fastighetsnämnden i reviderat genomförandebeslut den 19 juni 2012 en utökad investeringsbudget med 42,0 mnkr till 127,0 mnkr. Detta beviljades av kommunfullmäktige i samband med tertialrapport 2, 2012. Den 5 februari 2013 beslutade fastighetsnämnden i ett nytt reviderat genomförandebeslut avseende Beridarebanan 10, Hötorgshallen att hos Kommunfullmäktige begära ytterligare 28 mnkr. Slutlig budget för projektet beräknas nu till 155 mnkr. Det är en ökning med 82 procent jämfört med ursprunglig budget.

Skanska vann entreprenadupphandlingen i konkurrens. I förfrågningsunderlaget angavs att entreprenaden ska utföras som en utförandeentreprenad i samverkan med incitament. Entreprenören handlades upp med ett underlag i form av systemhandlingar som fastighetsnämnden

tagit fram. Priset, kontraktssumman som är benämnt målpris i entreprenadavtalet, som den vinnande Entreprenören Skanska lämnade var cirka 78 mnkr. Incitamentet som finns i avtalet innebär att parterna delar lika på skillnaden mellan utfallet av de verkliga entreprenadutgifterna och målpriset. Målpriset ska enligt avtalet justeras med skillnaden mellan systemhandling och bygghandling vilket ger ett nytt målpris. Staden och Skanska var oense om storleken på det nya målpriset.

Efter förhandlingar med Skanska har en ekonomisk uppgörelse ingåtts som innebär att Skanska tar kostnader på cirka 20 mnkr i projektet och fastighetsnämnden resterande del av fördyringen. Skälen till utgiftsökningen är flera. Jämfört med beskrivningen i genomförandebeslutet har arbetenas omfattning ökat. I genomförandebeslutet bedömdes bland annat att ytskiktet kunde lagas och kompletteras. Det generella skicket i saluhallen har emellertid visat sig vara sämre än vad som först bedömdes och en lång rad arbeten och åtgärder har därför tillkommit i projektet. Byggtiden har ökat. Bland annat har en byggetapp flyttats fram från hösten 2011 till januari 2012 eftersom Skanska meddelat att denna etapp inte kunde färdigställas innan den viktiga julhandeln år 2011.

Uppgårelsen med Skanska innebär att den bedömda avkastningen i projektet minskar från budgeterad avkastning om 5,5 procent till 2,9 procent. Den årliga ökningen av hyresintäkterna till följd av ombyggnaden bedöms bli 6,8 mnkr. Totalt innebär detta en ökning med drygt 50 procent jämfört med den ursprungliga årliga ökade hyresintäkten om cirka 4,5 mnkr som projektet skulle innebära. Projektet får en positiv resultatpåverkan kring år 2021, vilket är i linje med budget.

Stadsledningskontoret konstaterar att driftstart i Hötorgshallen skett utan att kommunfullmäktige fått ta ställning. Kommunfullmäktiges rådighet att agera efter egna prioriteringar har genom detta beskurits. Stadsledningskontoret ser därför allvarligt på de fördyringar projektet uppvisar och menar att tidsplaneringen inte följt investeringsreglernas intentioner.

Stadsledningskontoret har dock för avsikt att i samband med tertialrapport 2 föreslå att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att fastighetsnämnden medges genomföra renoverings- och ombyggnadsarbeten till en total utgift om 155,0 mnkr. Den tillkommande utgiften får inrymmas i investeringsbudgeten för 2013.

Överföring av Kulturhusets verksamhet i gemensam organisation inom Stockholms Stadsteater AB

Kommunfullmäktige beslutade den 18 februari 2013 (utl. 2013:23) att föra över verksamheten i Kulturhuset från kulturnämnden till Stockholms Stadsteater AB. Verksamheten övergår per den 1 juli 2013 och kulturnämndens budget ska justeras för den organisatoriska förändringen. Stadsledningskontoret har därmed för avsikt att i samband med tertialrapport 2 föreslå att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att minska kulturnämndens nettobudget med 45,5 mnkr.

Samverkanscentralen

Det mycket komplexa planeringsarbetet för Samverkanscentralen har pågått sedan 2010. Den komplicerade och unika byggnaden har tagit sin form tillsammans med de myndigheter och organisationer som avser att ingå i samverkan. Byggnaden omfattar 13 våningar varav ett takplan samt två källarplan. Totalt omfattar byggnaden 45 850 m² BTA. De två källarplanen innefattar tekniska installationer och parkeringsplatser. Plan 0 till 2 innehåller entré och brandstationsfunktioner. Plan 3 har mötesplatser. På plan 4 till 6 finns samverkanscentraler. Plan 7 till 9 består av kontorsytor. På takplanet planeras en park som är öppen för allmänheten. Byggnaden är utvecklad enligt högsta krav på hållbarhet och tillgänglighet samt med mycket hög säkerhet för de inhysta samhällsviktiga funktionerna.

Gällande beslut för planeringsaktiviteter omfattar totalt 57 mnkr för arbete fram till och med genomförandebeslut. Dessa medel var upparbetade i slutet av 2012. Fastighetsnämnden behöver ytterligare 49 mnkr i planeringsmedel under 2013 för att färdigställa planeringsarbetet inför genomförandefasen. Planeringsutgiften för byggherren om nu 106 mnkr motsvarar

cirka 6 procent av den totalt bedömda investeringsutgiften. Jämförbart nyckeltal brukar ligga kring 5 procent. Utökningen av planeringsutgiften påverkar dock inte totalbudgeten som ligger kvar på tidigare beslutade nivå om 1 670 mnkr.

Förslag till genomförandebeslut planeras till Fastighetsnämnden den 22 oktober 2013. Startavtal med preliminära hyresavtal planeras att vara klar till september 2013 för inledning av beslutsprocesser. Byggstart planeras till mars 2014 och första inflyttning till hösten 2016.

Initial bedömning av planeringsmedel baserades på en relativt rak planeringsprocess utan större risker. Projektet har dock krävt en längre planeringstid än förväntat. Framst beror detta på att det i projektet varit nödvändigt att ta fram fler alternativa byggnadsgestalter jämfört med vad som kunde förväntas. Till januari 2013 hade fastighetsnämnden utvecklat ett slutligt alternativ till byggnad för samverkanscentral, brandstation och kontor vilket var senare än planerat.

För att kunna styra totalentreprenaden och säkerställa slututgiften för projektet bedömer fastighetsnämnden att det krävs ytterligare planering inom ett flertal expertområden. Fastighetsnämndens bedömning är att avvikelser från ursprunglig investeringsbedömning för planeringsskedet kommer att bidra till en lägre ekonomisk risk i genomförandeskedet.

Stadsledningskontoret har för avsikt att i samband med tertialrapport 2 föreslå att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna begärd utökning av planeringsutgiften med 49,0 mnkr till 106,0 mnkr. Utökningen av planeringsutgiften påverkar emellertid inte totalbudgeten för investeringar som ligger kvar på tidigare beslutad nivå om 1 670,0 mnkr.

Projekt ”Jobba smartare”

Under 2012 har ett projekt ”Jobba smartare” genomförts med ett antal förvaltningar och bolag som piloter. Syftet har varit att praktiskt tillämpa och utvärdera nya arbetssätt för kommunikation och samverkan. Från 2013 genomförs ett breddinförande i staden genom att stadsledningskontoret i nära samverkan med nämnder och bolagsstyrelser ska utveckla och införa de nya arbetssätten. Stadsledningskontoret har för avsikt att i samband med tertialrapport 2 föreslå att kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att finansiering av kostnaden 6,0 mnkr för införandeprojekt 2013 sker genom disposition av de i eget kapital särskilt reserverade medlen för verksamhetsutveckling med it.

Övrigt

Projekt eAdept

Projektet eAdept startade 2005 inom trafik- och renhållningsnämnden som ett gångvägnätsprojekt med medel från nämndens tillgänglighetsprojekt. Syftet med projektet var att skapa en möjlighet för personer med nedsatt syn/blinda att mer självständigt kunna ta sig fram i inne- och utemiljö med hjälp av en mobiltelefon och en positioneringsenhet.

Sedan 2006 drivs projektet tillsammans med Trafikverket samt Post- och telestyrelsen (PTS). Under åren 2008-2011 (digitalisering av gångvägnät för hela staden) respektive 2009-2011 (navigeringsstöd för personer med synnedsättning) har projektet tilldelats medel från Stockholm stads e-tjänsteprogram.

eAdepts styrgrupp beslutade i februari 2012 att projektets forsknings- och utvecklingsfas skulle avslutas i och med att provdriftsperioden tog slut i maj 2012. Under våren/sommaren 2012 genomfördes en provdrift där ett antal brukare använde systemet som om det var ett existerande hjälpmedel eller tjänst.

Under våren 2012 visade färdtjänsten och AB Storstockholms Lokaltrafik intresse för att utnyttja eAdept för att uppfylla sitt uppdrag om att kunna tillhandahålla resecoaching dvs. få resenärer att åka kollektivt i större utsträckning och kunna skjuta upp färdtjänstdebuten och/eller utnyttja färdtjänst i mindre omfattning så att resurserna används till dem som inte kan åka kommunalt. Osäkerheten kring projektets fortsatta hemvist har dock gjort att inga ytterligare aktiviteter har skett.

Systemet består av ett digitaliserat gångvägnät som täcker hela staden, en navigeringsprogramvara (TeDuco) samt en ruttplaneringsmotor; Astro. Gångvägnätet tillhör trafik- och renhållningsnämnden, ruttplaneringsmotorn ägs av PTS och TeDuco ägs av Astando. Trafikverket, PTS och Stockholms stad har genom ett avtal fritt förfogande till alla delar i systemet. Utöver ovan beskriven mjuk- och hårdvara krävs också system för utbildning och support samt webbsida med manualer med mera.

Trafik- och renhållningsnämnden har rest frågan om vilken part som skall ansvara för drift och förvaltning av systemet. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att trafik- och renhållningsnämnden tills vidare får ett fortsatt ansvar för drift och förvaltning av eAdept. Trafik- och renhållningsnämnden behåller långsiktigt ansvaret för förvaltning och ajourhållning av systemets digitala gångvägnät. Stadsledningskontoret föreslår vidare att kommunstyrelsen uppmanar trafik- och renhållningsnämnden att söka finna intressenter utanför staden som långsiktigt kan ta över drift och utveckling av de delar av systemet som utgörs av tjänster, webbsidor, support, utbildning samt hårdvara i form av positioneringsdosor.

Funktionshindersinspektörernas årsrapport 2012, dnr 326-407/2013

Inspektörerna har under 2012 granskat boendestöd för socialpsykiatri och neuropsykiatri målgrupper, bilaga 6. Av granskningen framgår det att boendestödet utförs mer effektivt nu än förut. Avgörande för det har varit systematiska bedömningsmetoder, tydliga beställningar och genomförandeplaner.

Stadens riktlinjer behöver anpassas för att omfatta boendestöd utöver dagtid vardagar liksom alternativa lösningar för brukare med komplicerad ekonomisk situation. Rättssäkerheten behöver öka i handlägningsprocessen med ökad journalöverföring. Brukarens resurser och önskemål bör dokumenteras tydligare och barnperspektivet behöver uppmärksammas av såväl beställare som utförare.

Genom en uppföljning av tidigare granskningar av daglig verksamhet, sysselsättning och barnboende framkom det att förändringar av huvudmannskap på ledningsnivå och stor personalomsättning har skett. Dialogmöten har hållits vid vissa barnboende och fortbildning och handledning av personalgrupper framhölls som viktiga utvecklingsområden. Vissa barnboenden har anpassat inommiljön, utvecklat dokumentationssystem, förbättrat servicerutiner samt skärpt rutiner för lex Sarah.

Stadsledningskontoret anser att funktionshindersinspektörernas rapport utgör ett bra underlag för fortsatt kvalitetsutveckling inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning och föreslår kommunstyrelsen att godkänna rapporten.

Socialtjänstinspektörernas årsrapport 2012, dnr 325-408/2013

Socialtjänstinspektörernas har under 2012 granskat enheter för ekonomiskt bistånd vid stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör, Skarpnäck, Hägersten-Liljeholmen och Älvsjö samt vid socialnämndens enhet för hemlösa, bilaga 7. Granskningen visade på att det finns olika utvecklingsbehov, men också att det pågår en stadsövergripande utveckling av kvalitetsarbete.

En granskning av den sociala barn- och ungdomsvården har genomförts under hösten 2012 i stadsdelsnämnderna Enskede-Årsta-Vantör och Rinkeby-Kista. Granskningsarbetet har omfattat myndighetsutövning, från det att den ansökan/ anmälan om ett barn behov av stöd eller skydd inkommit till nämnden, till att en utredning färdigställts. Granskningen visar att Enskede- Årsta-Vantör stadsdelsnämnd har utvecklingsbehov vad det gäller kvalitetsarbetet. Även i Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd finns utvecklingsbehov, men verksamheten är på god väg mot målet god kvalitet i omsorgen. Granskningen kommer att fortsätta under 2013.

Särskilt viktiga områden att följa i det fortsatta granskningsarbetet är bl.a. förhandsbedömningar av anmälningar som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa, samverkan inom och mellan nämnders olika verksamhetsgrenar samt en hög personalomsättning vid de granskade enheterna.

Stadsledningskontoret anser att socialtjänstinspektörernas rapport utgör ett bra underlag för fortsatt kvalitetsutveckling och föreslår kommunstyrelsen att godkänna rapporten.

Skrivelse om Stiftelsen Hotellhem i Stockholms (SHIS) bostäder i Blackeberg, dnr 023-1250/2011

I en skrivelse önskar Roger Mogert (S) en redovisning av bostadssituationen för de familjer som bodde SHIS anläggning i Blackeberg. Anläggningen, som omfattade 25 lägenheter i form av tillfälliga paviljongradhus, skulle avvecklas för att ge plats för permanent bostadsexploatering.

Styrelsen för SHIS beslutade den 14 september 2010 att avveckla anläggningen och att överlåta byggnaderna till AB Borätt för kommande bostadsexploatering. Planeringen att avveckla de tillfälliga bostäderna hade dessförinnan pågått under en längre tid. Den fortsatta processen förutsatte att SHIS evakuerade de boende till senast den 1 juli 2011 då AB Borätt tog över. Detta arbete skedde i nära samverkan med ansvariga stadsdelsnämnder för att individuellt lösa bostadssituationen för kvarvarande familjer. Per den 1 juli 2011 hade samtliga berörda hyresgäster erhållit alternativt boende, främst till reguljära bostäder men i några fall även till andra anläggningar i SHIS:s regi. Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att skrivelsen anses besvarad.

Skrivelse (8/6) om bostäder till barnfamiljerna i barackerna i Västberga, dnr 023-1299-2011

Stefan Nilsson (MP) och Rebecca Adami (MP) föreslår i en skrivelse att kommunstyrelsen ska ge stadsdelsnämnderna i uppdrag att omgående prioritera försökslägenheter för barnfamiljerna som nu bor i barackerna i Västberga och att lägenheter till barnfamiljerna ska förhandlas via de allmänna bostadsbolagen. Ärendet remitterades till stadsledningskontoret och Stiftelsen Hotellhem i Stockholm (SHIS) för yttrande.

Stadsledningskontoret konstaterar att det finns en stor efterfrågan på genomgångsbostäder för familjer men även för andra grupper i samhället. SHIS arbetar kontinuerligt med att etablera nya bostadsanläggningar för att möta efterfrågan. AB Stockholmshem planerar att för SHIS räkning bygga ett nytt bostadshus i kvarteret Bjällerkransen i Västertorp. Fastigheten omfattar 276 lägenheter och kommer att förvaltas av SHIS. I den nya fastigheten, som beräknas stå klar våren 2013, kommer SHIS att kunna erbjuda 94 lägenheter till ungdomar, 136 lägenheter till ensamstående vuxna och 46 lägenheter till familjer. SHIS kommer att ha ett 10-tal anställda på plats.

SHIS framhåller i sitt yttrande att det finns en stor efterfrågan på genomgångsbostäder för familjer och att ett kontinuerligt arbete pågår med att etablera nya bostadsanläggningar. Under perioden 2010-2013 har det skett en utbyggnad med 173 genomgångsbostäder för familjer.

De genomgångsbostäder i Västberga, som tillhandahållits av Stiftelsen Hotellhem, är nedlagda sedan 2012 och byggnaderna är rivna. Detta skedde i anslutning till att SHIS öppnade den nya anläggningen i Svanholmen. Samtliga berörda hyresgäster har erhållit alternativt boende, både till reguljära bostäder men även till andra anläggningar i SHIS:s regi. Stadsledningskontoret föreslår kommunstyrelsen att skrivelsen anses besvarad.

Tomgångshyror i samband med ombyggnad av Trekantens servicehus, Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd

Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd ansöker om stimulansbidrag om 1,2 mnkr för tomgångshyror under perioden januari-april 2013 i samband med att 50 lägenheter på Trekantens servicehus byggs om till modern standard. Övriga stimulansbidrag i detta projekt beviljades den 24 oktober 2012 då kommunstyrelsens ekonomiutskott behandlade genomförandeärendet. Nämndens begäran är i enlighet med gällande anvisningar. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beviljar Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd stimulansbidrag om 1,2

mnkr för tomgångshyror i samband med ombyggnad av Trekantens servicehus, etapp 2. Fördelning av stimulansbidrag sker via faktura. Nämnden ansvarar för att begäran av medel görs under det budgetår som kostnaderna uppstår och senast i anslutning till färdigställande/inflyttning

Uppföljning av Vision Stockholm 2030, dnr 109-757/2013.

I enlighet med budget 2013 ska en samlad utvärdering av Vision Stockholm 2030 göras. Utvärderingen och en eventuell uppdatering av visionen ska presenteras för kommunfullmäktige senast 2014 med en delrapport under 2013. På uppdrag av stadsledningskontoret har PwC genomfört en uppföljning av hur stadens arbete med att nå visionen står sig i en internationell jämförelse samt i förhållande till andra intressenter i regionen, vilken återfinns i bilaga 8. Sammanfattningsvis anger uppföljningen att Stockholm lyckas väl med sitt arbete att leverera i perspektivet *Medborgarnas Stockholm* när det gäller serviceutbud. Bostadsbristen är emellertid en utmaning inte bara ur medborgarperspektivet utan berör i högsta rad också Stockholms internationella konkurrenskraft i kampen om talang och kapital. När det gäller perspektiven *Innovativ och växande* samt *Mångsidig och upplevelserik* möter Stockholmsregionen utmaningar i förhållande till Vision 2030. Utifrån resultatet av nulägesbedömning i uppföljningen rekommenderas att det fortsatta arbetet med att förverkliga ”Vision 2030 - ett Stockholm i världsklass” fokuseras till tre ömsesidigt sammanlänkade områden: Internationalisering, Samverkan och Kommunikation.

Kommunstyrelsen har med utgångspunkt från bl.a. denna utvärdering inlett ett arbete med att ta fram underlag för en reviderad vision för hur Stockholm ska utvecklas när Stockholm har blivit en miljonstad, vilket beräknas inträffa 2023.

Utvärdering av GS-IT, dnr 031-787/2013

Kommunfullmäktige fattade i april 2007 ett inriktningsbeslut som innebar att stadens IT-infrastruktur skulle konsolideras och standardiseras. En gemensam stadsövergripande IT-service (GS-IT) skulle skapas och förberedas för drift av en extern aktör. Bakgrunden till beslutet var att ett flertal förarbeten, genomförda från 2004 och framåt, pekade på att stadens administrativa stöd inom IT-området hade lägre kvalitet och högre kostnad än andra jämförbara verksamheter. Genomförandebeslut fattades i september 2008.

Av IT-inventeringen inför genomförandebeslutet 2008 framgick att många verksamheter inte kunde redovisa omfattningen av IT-verksamheten. IT-verksamheten var för fragmenterad och tillförlitligheten i den information som fanns varierade kraftigt.

Omstruktureringen av det administrativa IT-stödet är ur ett IT-perspektiv ett mycket stort implementeringsprojekt. Samtidigt var det ur ett organisationsperspektiv ett mycket stort förändringsprojekt som kom att påverka stadens verksamheter i olika utsträckning. Mot bakgrund av dessa omständigheter önskade stadsledningskontoret och Stockholm Stadshus AB genomföra en extern projektutvärdering. Syftet var att utvärdera huruvida staden ett år efter projektavslut är på rätt väg för att kunna realisera de förväntade effekterna av GS-IT-projektet samt även göra en utvärdering av projektets genomförande i förhållande till styrande dokument och god praxis inom området. Ett antal nämnder och bolag har deltagit i utvärderingen. Utvärderingen i sin helhet återfinns i bilaga 9.

Effektmålen av GS-IT ska, i enlighet med fullmäktiges beslut, uppnås först från december år 2013. Gjorda utvärderingar hittills visar dock att införandet av gemensam it-service och leveransen så som den upplevs idag har stora fördelar form i av t.ex. konsolideringsvinster, stabilitet, stordriftsfördelar och högre säkerhet. Generellt redovisas också en positiv bild av hur standardiserade och konsoliderade system som e-postsystem och standardarbetsplats fungerar idag.

Utvärderingen visar i korthet följande:

- Projektet som är ett av de största i sitt slag i världen - har genomförts enligt tidplan och inom budget.
- GS-IT har höjt den generella kvaliteten i stadens IT-system och medfört ett antal stor-driftsfördelar och bättre kontroll. Staden har enligt utvärderingen en mer effektiv IT-struktur idag än tidigare.
- Målsättningen att halvera antalet medarbetare inom Stockholms stad som arbetar med IT har ännu inte uppnåtts. Bemanningen har det första året minskat med närmare 25 procent.
- Projektet genomfördes på mycket kort tid för att undvika dubbla system. För att skapa en större förståelse för förändringarna hade det enligt utvärderingen varit bra med ytterligare satsningar på internkommunikation.

Att idag med bestämdhet uttala sig om hur stadens IT-kostnader har utvecklats till följd av standardiseringen och konsolideringen är mycket komplext. IT blir allt viktigare inom Stockholms stad som arbetsverktyg och ger hela tiden ytterligare förutsättningar för nya arbetssätt, information och kommunikation. Sedan 2009 har antalet datorer ökat med 12 000 och antalet surfplattor gått från 0 till 8 000 stycken. Staden har nu för första gången ordentlig kontroll på kommunkoncernens gemensamma kostnader för it och antal licenser.

Lägesrapport Norra Djurgårdsstaden

Exploateringsnämnden är ansvarig för miljöstadsdelen Norra Djurgårdsstaden. I kommunfullmäktiges budget 2013 beslutades att exploateringsnämnden två gånger årligen ska återrapportera projektet till kommunstyrelsen. I uppföljningsanvisningarna anges att uppföljning och avvikelserapportering lämnas i samband med tertialrapport 1 och verksamhetsberättelse utifrån byggande, ekonomi och miljöprogram.

I exploateringsnämndens tertialrapport 1 biläggs lägesrapport för projektet Norra Djurgårdsstaden, lägesrapporten återfinns i sin helhet i bilaga 10. Stadsledningskontoret anser att exploateringsnämndens lägesrapport följer anvisningarna på ett tillfredsställande sätt. Rapporteringen uppfyller och återspeglar i hög grad även de riktlinjer som ges i stadens projektstyrningsmetod för stora investeringsprojekt. Stadsledningskontoret vill understryka vikten av en tydlig uppföljning av miljömålen och beklagar att den tänkta uppföljningsmodellen inte lett till önskat resultat. Stadsledningskontoret efterlyser förtydliganden kring vilka åtgärder som görs för det fortsatta arbetet för att uppfylla miljö- och hållbarhetsprogrammets målsättningar. Vidare bör projektets framskridande vad gäller planen för färdigställda bostäder noggrant redovisas i kommande rapportering. Stadsledningskontoret vill också framhålla att exploateringsnämnden innehar helhetsansvaret för Norra Djurgårdsstaden. Detta åtagande bör också skarpas avspeglas i kommande rapportering där en sammanställd bild ska ges genom att samtliga involverade nämnders projekt redovisas på ett tydligare sätt.

Stadsledningskontoret vill i enlighet med framlagda synpunkter föreslå kommunstyrelsen att godkänna Lägesrapport Norra Djurgårdsstaden.

Angående pensionsavgifter m.m., dnr 217-1696/2012

Överförmyndarnämnden har hemställt till kommunstyrelsen om jämkning av avgiftsuttaget för arvoden som nämnden betalar ut till sina ställföreträdare. Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen avslår hemställan med hänvisning till att nämndernas kostnader för arbetsgivaravgifter och pensioner, i form av ett personalförsäkringspålägg, beslutas av kommunfullmäktige i samband med behandling av budget 2014.

Förskolans samlade kvalitetsredovisning 2012

Stockholms stad har som huvudman enligt skollagen och Skolverkets allmänna råd för kvalitetsarbete ett ansvar för att skapa rutiner, uppföljningssystem och andra förutsättningar för ett dokumenterat och systematiskt kvalitetsarbete. Kvalitetsredovisningen på olika nivåer inom stadens organisation för förskoleverksamhet är ett sätt att uppfylla dessa krav och säkerställa verksamhetens utveckling mot de nationella målen i förskolans läroplan. Stadsledningskontoret anser att den samlade kvalitetsredovisningen ger en god övergripande bild av måluppfyllelsen och utgör ett bra underlag för fortsatt kvalitetsutveckling inom förskolan. Den samlade kvalitetsredovisningen återfinns i sin helhet i bilaga 11.

Strategi och handlingsplan för kommunikation om stadsmiljö

Stockholms stads snabba tillväxt och de stora förändringar som sker och som påverkar alla stockholmare ställer krav på en planerad och samordnad kommunikation där medborgarnas möjlighet till delaktighet och dialog utvecklas. Stockholms stads kommunikation om stadsmiljö ska stärka stadens övergripande varumärke genom att profilera Stockholm som en hållbart växande stad. Strategisk och planerad kommunikation bidrar till arbetet mot visionen om en stad i världsklass och nämndmålet att Stockholms livsmiljö ska vara hållbar. De budskap vi förmedlar och de aktiviteter vi genomför ska ytterst bidra till att skapa en positiv attityd till den växande staden och måluppfyllelsen ska mätas utifrån målen i stadens kommunikationsprogram 2012-2015. Kommunikationsarbetet beskrivs i en strategi och handlingsplan för kommunikation om stadsmiljö som tagits fram under tertialet. Strategi och handlingsplan återfinns i sin helhet i bilaga 12.